TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

1 OCAK - 31 ARALIK 2018 HESAP DÖNEMİNE AİT
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR VE
BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. Genel Kurulu'na

A. Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1. Görüş

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Şirket") ile bağlı ortaklıklarının (hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 31 Aralık 2018 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kâr veya zarar tablosu ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynaklar değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre, ilişikteki konsolide finansal tablolar Grup'un 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na ("TFRS'lere") uygun olarak, tüm önemli yönleriyle, gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2. Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartları'na ("BDS'lere") uygun olarak yürütülmüştür. Bu Standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar ("Etik Kurallar") ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3. Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

Kilit denetim konuları	***Konunun denetimde nasıl ele alındığı***
Nakit akış riskinden korunma işlemleri Grup, faaliyet gösterdiği sektör gereği, önemli ölçüde yabancı para riskine maruz kalmaktadır. Not 32'de açıklandığı üzere, Grup 982.082 bin ABD Doları tutarındaki yatırım kredilerini, gerçekleşme olasılığı yüksek ihracat gelirleri nedeniyle maruz kalınan ABD Doları spot kur riskine karşı korunma aracı olarak kullanmakta ve bu kapsamda yapılan 'etkinlik testleri' neticesinde nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulamaktadır. Grup, 31 Aralık 2018 itibarıyla, bu kapsamda ilgili yatırım kredilerine ilişkin 2.575.965 bin TL tutarındaki kur farkı giderini konsolide özkaynaklar altındaki 'nakit akış riskinden koruma kazanç/kayıpları' hesabında muhasebeleştirmiştir. Denetim çalışmalarımızda bu konuya aşağıdaki nedenlerden dolayı odaklanmış bulunuyoruz: - Makro-ekonomik koşullardan dolayı özellikle döviz kurlarındaki dalgalanmalar, Grup'un mali tablolarındaki kur riskini ve nakit akış riskinden korunma işlemlerinin etkisini önemli derecede etkileyebilmektedir. - Grup'un 'nakit akış riskinden korunma işlemlerinin etkinlik testleri' için yapılan hesaplamalar; gelecekteki kur, ham petrol/ürün fiyatları ve ihracat satış tonajları gibi yönetimin önemli yargı ve tahminlerini içermektedir. - İlgili yönetim tahminlerinin, doğası gereği, gerçekleşmesine ilişkin önemli belirsizlikler içermesi ve etkinlik testlerinin uzmanlık gerektiren yapısından dolayı, 'nakit akış riskinden korunma işlemleri' kilit denetim konusu olarak ele alınmıştır.	Nakit akış riskinden korunma işlemleri için uyguladığımız denetim prosedürleri özetle; söz konusu işlemlerin muhasebeleştirilmesi sürecinin anlaşılmasını, ilgili yatırım kredilerini finansal kuruluşlarla teyit edilmesini, ihraç gelirlerinin yatırım kredilerini karışılama olasılığının değerlendirilmesini, yönetim tarafından hazırlanan etkinlik testlerinin tamlığı ve doğruluğuna ilişkin yapılan detay testleri ve söz konusu hesaplamalarda yer alan yönetim tahmin ve varsayımlarının uzmanlarımızın desteği ile değerlendirilmesini içermektedir. Grup'un 'gerçekleşme olasılığı yüksek ihraç gelirlerinin nakit akış riskinden korunmaya temel teşkil eden yatırım kredileri kur farklarını karşılama olasılığı', geçmiş yıllar performansları ve yapılan duyarlılık testleri de dikkate alınarak, ileriki yıllara yönelik olarak incelenmiştir. Grup tarafından hazırlanan riskten korunma muhasebesi dokümantasyonun uygunluğu uzmanlarımızın desteği ile değerlendirilmiştir. Buna ilaveten etkinlik testinde kullanılan ileriye dönük bütçe tahminlerinin temelinde yer alan ham petrol/ürün fiyatları ve ihracat satış tonajları gibi önemli yönetim varsayımlarının makullüğü; geçmiş dönem performansları ve bağımsız veri kaynakları ile karşılaştırılarak uzmanlarımızın desteğiyle de değerlendirilmiştir. İlgili yatırım kredileri finansal kuruluşlardan alınan mutabakatlarla teyit edilmiş, cari yıla ait faiz ve kur farkı tahakkuklarının ilgili kredi sözleşmelerine uygun olarak yeniden hesaplamaları gerçekleştirilmiş ve matematiksel doğrulukları test edilmiştir. Ayrıca söz konusu 'nakit akış riskinden korunma işlemleri'ne ilişkin konsolide finansal tablo notlarında yer alan açıklamaların TFRS'ye uygunluğu kontrol edilmiştir. Nakit akış riskinden korunma işlemleri'ne ilişkin gerçekleştirdiğimiz bu çalışmalar neticesinde önemli bir bulgumuz olmamıştır.

Kilit denetim konuları	*Konunun denetimde nasıl ele alındığı*
Ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliği 31 Aralık 2018 itibarıyla Grup'un konsolide finansal tablolarında 3.566.132 bin TL tutarında net ertelenmiş vergi varlığı bulunmaktadır. Grup'un ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerine ilişkin muhasebe politikaları ve detayları konsolide finansal tablolarında Not 2.3 ve Not 29'da açıklanmıştır. Ertenlenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliği, gelecek dönemlere ilişkin önemli yönetim tahminlerine dayanan, vergilendirilebilir kar varsayımlarını da içeren, iş modellerine bakılarak değerlendirilmektedir. Bu tahminlerin, doğası gereği, ileriki yıllarda gerçekleşmesine ilişkin belirsizlikler içermesi ve ertelenmiş vergi varlığına konu olan yatırım teşviklerinin içeriği itibariyle uzmanlık gerektirmesinden ve Grup'un konsolide finansal tabloları açısından da önemli tutarda olmasından dolayı 'ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliği' kilit denetim konusu olarak ele alınmıştır.	Uygulanan denetim prosedürleri, ertelenmiş vergi varlıklarının konsolide finansal tablolara ilgili vergi ve TFRS mevzuatlarına uygun olarak doğru ve tam yansıtılması, geri kazanılabilirliğinin değerlendirilmesi ve matematiksel doğruluğunun teyit edilmesi üzerine kurgulanmıştır. Bu çerçevede aşağıda özetlenen denetim prosedürleri uygulanmıştır: - Ertelenmiş vergi varlıklarının, bu varlıklara temel teşkil eden geçici farkların ve yatırım teşviklerinin kapsamlarının anlaşılmasına ilişkin Grup yönetimi ile toplantılar düzenlenmiş ve açıklamalar alınmıştır. - Kurumlar vergisi hesaplaması ve yatırım teşvik uygulamaları vergi uzmanlarımız da dahil edilerek değerlendirilmiştir. - Yatırım teşviklerinin ileriye dönük kullanılabilir olup olmadığını belirleyen iş modeli ve önemli yönetim tahminleri aşağıdaki hususlar da dikkate alınarak incelenmiştir: o İlgili iş modellinin matematiksel doğruluğu kontrol edilmiştir. o Kullanılan satış tonaj ve fiyat varsayımları geçmiş yıl performansları ve bağımsız veri kaynakları ile karşılaştırılmıştır. o İş modelinde kullanılan gelecek yıllara ait döviz kur tahminleri, onaylı bütçe/uzun vadeli planlarda yer alan kur tahminleri ve bağımsız veri kaynakları ile karşılaştırılmıştır. o Yatırım teşviklerinin ileriye dönük kullanımına ilişkin yapılan duyarlılık testleri kontrol edilmiştir. - Ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülüklerine ilişkin konsolide finansal tablo notlarında yer alan açıklamaların TFRS'ye uygunluğu kontrol edilmiştir. Ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliğine ilişkin gerçekleştirdiğimiz bu çalışmalar neticesinde önemli bir bulgumuz olmamıştır.

4. Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirme niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

5. Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

BDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.
- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.

- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak, Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız hâlinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup'un sürekliliğini sona erdirebilir.
- Konsolide finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.
- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, grup içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlar ile varsa, ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmiş bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağının makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

B. Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

1. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 402. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca, Şirket'in 1 Ocak - 31 Aralık 2018 hesap döneminde defter tutma düzeninin, kanun ile şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.

2. TTK'nın 402. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca, Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve istenen belgeleri vermiştir.

3. TTK'nın 398. Maddesi'nin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 13 Şubat 2019 tarihinde Şirket'in Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.

PwC Bağımsız Denetim ve
Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.

Ediz Günsel, SMMM
Sorumlu Denetçi

İstanbul, 13 Şubat 2019

İÇİNDEKİLER **SAYFA**

KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU 1

KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU 2

KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU 3

KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU 4

KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT AÇIKLAYICI NOTLAR ..... 5 - 67

NOT 1 GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU 5-6
NOT 2 KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR 7-25
NOT 3 İŞLETME BİRLEŞMELERİ 25
NOT 4 NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ 26
NOT 5 BORÇLANMALAR 27-30
NOT 6 TİCARİ ALACAKLAR VE BORÇLAR 31
NOT 7 DİĞER ALACAKLAR VE BORÇLAR 31
NOT 8 STOKLAR 31
NOT 9 FİNANSAL YATIRIMLAR 31
NOT 10 ÖZKAYNAK YÖNTEMİYLE DEĞERLENEN YATIRIMLAR 33-34
NOT 11 YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER 34
NOT 12 MADDİ DURAN VARLIKLAR 35
NOT 13 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR 36
NOT 14 PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER 36-37
NOT 15 DİĞER VARLIKLAR VE YÜKÜMLÜLÜKLER 37-39
NOT 16 ERTELENMİŞ GELİRLER 39
NOT 17 KARŞILIKLAR 39-42
NOT 18 ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR KAPSAMINDA BORÇLAR 42
NOT 19 DİĞER BORÇLAR 42
NOT 20 TÜREV ARAÇLAR 43-44
NOT 21 DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI 44-45
NOT 22 TAAHHÜTLER, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER 46-47
NOT 23 ÖZKAYNAKLAR 48-49
NOT 24 HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ 50
NOT 25 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ, PAZARLAMA GİDERLERİ, ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ 51
NOT 26 ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER/(GİDERLER) 52
NOT 27 YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER/(GİDERLER) 52
NOT 28 FİNANSMAN GELİRLERİ/(GİDERLERİ) 53
NOT 29 VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ 53-55
NOT 30 PAY BAŞINA KAZANÇ 55
NOT 31 İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI 55-58
NOT 32 FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ 59-67
NOT 33 BİLANÇO TARİHİNDEN SONRAKİ OLAYLAR 67

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

		Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş
Varlıklar	**Notlar**	**31 Aralık 2018**	31 Aralık 2017
Dönen varlıklar		**20.962.205**	20.366.024
Nakit ve nakit benzerleri	4	**5.982.828**	8.802.069
Ticari alacaklar	6	**5.428.738**	5.027.033
İlişkili taraflardan ticari alacaklar	6, 31	**1.132.117**	1.399.601
İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar		**4.296.621**	3.627.432
Diğer alacaklar	7	**29.048**	84.267
İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar		**29.048**	84.267
Türev araçlar	20	**175.532**	346.909
Stoklar	8	**6.764.745**	5.291.090
Peşin ödenmiş giderler	14	**108.689**	62.397
Diğer dönen varlıklar	15	**2.472.625**	752.259
Duran varlıklar		**19.073.522**	17.796.955
Finansal yatırımlar	9	**-**	9.000
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımlar	10	**1.266.334**	1.134.364
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	11	**4.621**	4.621
Maddi duran varlıklar	12	**12.339.167**	12.303.437
Maddi olmayan duran varlıklar	13	**58.185**	65.187
Diğer maddi olmayan duran varlıklar		**58.185**	65.187
Türev araçlar	20	**168.266**	100.560
Peşin ödenmiş giderler	14	**378.000**	99.276
Ertelenmiş vergi varlığı	29	**3.566.132**	3.067.871
Diğer duran varlıklar	15	**1.292.817**	1.012.639
Toplam varlıklar		**40.035.727**	38.162.979
Kaynaklar			
Kısa vadeli yükümlülükler		**15.949.538**	17.675.669
Kısa vadeli borçlanmalar	5	**1.141.869**	340.875
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	5	**2.971.529**	4.932.839
Ticari borçlar	6	**7.496.141**	8.213.166
İlişkili taraflara ticari borçlar	6, 31	**77.096**	115.456
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar		**7.419.045**	8.097.710
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	18	**127.500**	119.833
Diğer borçlar	19	**39.300**	36.797
İlişkili taraflara diğer borçlar	19, 31	**24.279**	23.463
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar		**15.021**	13.334
Türev araçlar	20	**236.050**	177.137
Ertelenmiş gelirler	16	**4.878**	20.428
Dönem karı vergi yükümlülüğü	29	**98.749**	21.296
Kısa vadeli karşılıklar	17	**80.345**	89.924
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar		**8.863**	12.629
Diğer kısa vadeli karşılıklar		**71.482**	77.295
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	15	**3.753.177**	3.723.374
Uzun vadeli yükümlülükler		**14.140.360**	10.009.649
Uzun vadeli borçlanmalar	5	**13.836.142**	9.777.270
Uzun vadeli karşılıklar	17	**257.392**	223.734
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar		**257.392**	223.734
Ertelenmiş gelirler	16	**3.638**	4.112
Türev araçlar	20	**42.237**	3.364
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	15	**951**	1.169
Toplam yükümlülükler		**30.089.898**	27.685.318
Özkaynaklar		**9.945.829**	10.477.661
Ödenmiş sermaye	23	**250.419**	250.419
Sermaye düzeltme farkları	23	**1.344.243**	1.344.243
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)		**3.478**	(3.361)
Yeniden değerleme ve ölçüm kazançları (kayıpları)		**5.021**	(2.211)
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)		**5.021**	(2.211)
Özkaynak yöntemi ile değerlenen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar/zararda sınıflandırılmayacak paylar		**(1.543)**	(1.150)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)		**(1.822.867)**	(960.973)
Riskten korunma kazançları (kayıpları)		**(2.094.224)**	(1.141.847)
Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)		**(2.094.224)**	(1.141.847)
Özkaynak yöntemi ile değerlenen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar/zararda sınıflandırılacak paylar		**271.357**	180.874
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	23	**597.086**	279.668
Geçmiş yıllar karları veya zararları		**5.739.481**	5.651.805
Net dönem karı veya zararı		**3.712.789**	3.811.546
Ana ortaklığa ait özkaynaklar		**9.824.629**	10.373.347
Kontrol gücü olmayan paylar		**121.200**	104.314
Toplam kaynaklar		**40.035.727**	38.162.979

31 Aralık 2018 tarihi ve bu tarihte sona eren hesap dönemi itibarıyla hazırlanan konsolide finansal tablolar, yayınlanmak üzere 13 Şubat 2019 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında onaylanmıştır. Konsolide finansal tablolar, Genel Kurul'da onaylanması sonucu kesinleşecektir.

İlişikteki notlar, konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

	Notlar	**Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2018**	Bağımsız denetimden geçmiş 1 Ocak - 31 Aralık 2017
Hasılat	24	**88.552.170**	53.948.110
Satışların maliyeti	24	**(79.327.847)**	(47.734.212)
Brüt kar (zarar)		**9.224.323**	6.213.898
Genel yönetim giderleri	25	**(1.001.517)**	(865.401)
Pazarlama giderleri	25	**(284.806)**	(268.889)
Araştırma ve geliştirme giderleri	25	**(21.061)**	(15.950)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	26	**930.619**	261.261
Esas faaliyetlerden diğer giderler	26	**(3.111.258)**	(467.460)
Esas faaliyet karı (zararı)		**5.736.300**	4.857.459
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	27		-
Yatırım faaliyetlerinden giderler	27	**(9.378)**	(10.199)
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların karlarından (zararlarından) paylar	10	**265.880**	244.639
Finansman geliri (gideri) öncesi faaliyet karı (zararı)		**5.992.802**	5.091.899
Finansman gelirleri	28	**3.286.945**	1.162.799
Finansman giderleri	28	**(5.555.367)**	(1.780.660)
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi karı (zararı)		**3.724.380**	4.474.038
Sürdürülen faaliyetler vergi (gideri) geliri		**37.065**	(633.482)
Dönem vergi (gideri) geliri	29	**(218.388)**	(464.902)
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri	29	**255.453**	(168.580)
Sürdürülen faaliyetler dönem karı (zararı)		**3.761.445**	3.840.556
Diğer kapsamlı gelirler:			
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar		**6.917**	4.668
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)		**9.273**	4.941
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar veya zararda sınıflandırılmayacak paylar		**(393)**	712
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)		**(393)**	712
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler		**(1.963)**	(985)
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri		**(1.963)**	(985)
Kar veya zarar olarak yeniden sınıflandırılacaklar		**(893.742)**	22.511
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar veya zararda sınıflandırılacak paylar		**90.483**	35.019
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların satılmaya hazır finansal varlıklarının yeniden değerleme ve/veya sınıflandırma kazançları (kayıpları)		**72.644**	32.218
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların yabancı para çevrim farkları kazançları (kayıpları)		**17.839**	2.801
Nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir (gider)		**(1.228.996)**	(22.913)
Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)		**(1.228.996)**	(22.913)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak diğer kapsamlı gelire ilişkin vergiler		**244.771**	10.405
Ertelenmiş vergi (gideri) geliri		**244.771**	10.405
Diğer kapsamlı gelir (gider)		**(886.825)**	27.179
Toplam kapsamlı gelir (gider)		**2.874.620**	3.867.735
Dönem karının (zararının) dağılımı:			
Kontrol gücü olmayan paylar		**48.656**	29.010
Ana ortaklık payları		**3.712.789**	3.811.546
Toplam kapsamlı gelirin dağılımı			
Kontrol gücü olmayan paylar		**16.886**	25.667
Ana ortaklık payları		**2.857.734**	3.842.068
Sürdürülen faaliyetlerden pay başına kazanç (zarar)			
Nominal değeri 1 kr. olan pay başına kazanç (kr.)	30	**14,83**	15,22

İlişikteki notlar, konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar, aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

				Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)		Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler (giderler)			Birikmiş karlar				
				Yeniden değerleme ve ölçüm kazançları (kayıpları)		Riskten korunma kazançları(kayıpları)							
	Ödenmiş sermaye	Sermaye düzeltme farkları	Paylara ilişkin primler (iskontolar)	Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)	Özkaynak yöntemi ile değerlenen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar/zararda sınıflandırılmayacak paylar	Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)	Özkaynak yöntemi ile değerlenen yatırımların diğer kapsamlı gelirinden kar/zararda sınıflandırılacak paylar	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar karları veya zararları	Net dönem karı veya zararı	Ana ortaklığa ait özkaynaklar	Kontrol gücü olmayan paylar	Özkaynaklar
Bağımsız denetimden geçmiş													
1 Ocak 2017	250.419	1.344.243	172	(6.124)	(1.862)	(1.132.725)	145.855	331.337	5.363.804	1.793.267	8.088.386	78.647	8.167.033
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	1.793.267	(1.793.267)	-	-	-
Kar payları	-	-	(172)	-	-	-	-	(51.669)	(1.505.266)	-	(1.557.107)	-	(1.557.107)
- Net dönem karı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.811.546	3.811.546	29.010	3.840.556
- Diğer kapsamlı gelir (gider)	-	-	-	3.913	712	(9.122)	35.019	-	-	-	30.522	(3.343)	27.179
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	3.913	712	(9.122)	35.019	-	-	3.811.546	3.842.068	25.667	3.867.735
31 Aralık 2017	250.419	1.344.243	-	(2.211)	(1.150)	(1.141.847)	180.874	279.668	5.651.805	3.811.546	10.373.347	104.314	10.477.661
Bağımsız denetimden geçmiş													
1 Ocak 2018	**250.419**	**1.344.243**	**-**	**(2.211)**	**(1.150)**	**(1.141.847)**	**180.874**	**279.668**	**5.651.805**	**3.811.546**	**10.373.347**	**104.314**	**10.477.661**
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	**339.393**	**3.472.153**	**(3.811.546)**	-	-	-
Kar payları	-	-	-	-	-	-	-	**(21.975)**	**(3.384.477)**	-	**(3.406.452)**	-	**(3.406.452)**
- Net dönem karı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**3.712.789**	**3.712.789**	**48.656**	**3.761.445**
- Diğer kapsamlı gelir (gider)	-	-	-	**7.232**	**(393)**	**(952.377)**	**90.483**	-	-	-	**(855.055)**	**(31.770)**	**(886.825)**
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	**7.232**	**(393)**	**(952.377)**	**90.483**	-	-	**3.712.789**	**2.857.734**	**16.886**	**2.874.620**
31 Aralık 2018	**250.419**	**1.344.243**	**-**	**5.021**	**(1.543)**	**(2.094.224)**	**271.357**	**597.086**	**5.739.481**	**3.712.789**	**9.824.629**	**121.200**	**9.945.829**

İlişikteki notlar, konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

31 ARALIK 2018 TARİHİNDE SONA EREN YILA AİT KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak gösterilmiştir.)

		Bağımsız denetimden geçmiş	
	Notlar	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
İşletme faaliyetlerinden nakit akışları		**1.351.978**	2.917.438
Dönem karı (zararı)		**3.761.445**	3.840.556
Dönem net karı (zararı) mutabakatı ile ilgili düzeltmeler		**2.491.882**	1.782.086
Amortisman ve itfa giderleri ile ilgili düzeltmeler	12, 13	**622.494**	573.640
Değer düşüklüğü (iptali) ile ilgili düzeltmeler		**86.609**	1.246
Stok değer düşüklüğü (iptali) ile ilgili düzeltmeler	8	**86.609**	1.246
Karşılıklar ile ilgili düzeltmeler	17	**117.957**	110.197
Faiz (gelirleri) ve giderleri ile ilgili düzeltmeler	28	**940.320**	160.195
Gerçekleşmemiş yabancı para çevrim farkları ile ilgili düzeltmeler	28	**(2.918.108)**	(461.105)
Gerçeğe uygun değer kayıpları (kazançları) ile ilgili düzeltmeler		**130.739**	(92.662)
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların dağıtılmamış karları ile ilgili düzeltmeler	10	**(265.880)**	(244.639)
Vergi gideri (geliri) ile ilgili düzeltmeler	29	**(37.065)**	633.482
Duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kayıplar (kazançlar) ile ilgili düzeltmeler	27	**9.378**	10.199
Yatırım ya da finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarına neden olan diğer kalemlere ilişkin düzeltmeler	28	**3.777.952**	1.033.591
Kar (zarar) mutabakatı ile ilgili diğer düzeltmeler		**27.486**	57.942
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler		**(4.675.072)**	(2.152.135)
Ticari alacaklardaki azalış (artış) ile ilgili düzeltmeler		**(403.568)**	(1.873.499)
Faaliyetlerle ilgili diğer alacaklardaki azalış (artış) ile ilgili düzeltmeler		**(1.990.959)**	(148.602)
Türev varlıklardaki azalış (artış)		**103.671**	(43.856)
Stoklardaki azalışlar (artışlar) ile ilgili düzeltmeler		**(1.560.264)**	(1.683.897)
Ticari borçlardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler		**(719.275)**	1.222.948
Faaliyetlerle ilgili diğer borçlardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler		**(202.463)**	225.506
Türev yükümlülüklerdeki artış (azalış)		**97.786**	149.265
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları		**1.578.255**	3.470.507
Vergi iadeleri (ödemeleri)		**(140.935)**	(488.895)
Diğer nakit girişleri (çıkışları)		**(85.342)**	(64.174)
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları		**(715.982)**	(1.030.148)
Bağlı ortaklıklarda ilave pay alımlarına ilişkin nakit çıkışları		**-**	(5.000)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri		**1.081**	4.802
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların alımından kaynaklanan nakit çıkışları		**(941.063)**	(1.099.950)
Alınan temettüler	10	**224.000**	70.000
Finansman faaliyetlerinden nakit akışları		**(6.593.759)**	221.938
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	5	**38.952.115**	43.859.854
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	5	**(41.005.302)**	(42.051.025)
Türev araçlardan nakit girişleri		**405.021**	180.446
Türev araçlardan nakit çıkışları		**(666.358)**	(93.501)
Ödenen temettüler		**(3.406.452)**	(1.557.107)
Ödenen faiz		**(1.248.137)**	(673.139)
Alınan faiz		**375.354**	556.410
Yabancı para çevrim farklarının etkisinden önce nakit ve nakit benzerlerindeki net artış (azalış)		**(5.957.763)**	2.109.228
Yabancı para çevrim farklarının nakit ve nakit benzerleri üzerindeki etkisi		**2.918.108**	461.105
Nakit ve nakit benzerlerindeki net artış (azalış)		**(3.039.655)**	2.570.333
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri		**7.592.735**	5.022.402
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	4	**4.553.080**	7.592.735

İlişikteki notlar, konsolide finansal tabloların ayrılmaz parçasını oluşturur.

NOT 1 - Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ("Tüpraş" veya "Şirket") 16 Kasım 1983 tarihinde kurulmuştur. Şirket'in ana faaliyet konuları aşağıdaki gibidir:

- Her çeşit ham petrol, petrol ürünleri ve kimyasal ürünleri temin ve rafine etmek, üretilen ve ithal edilen ham petrol, petrol ve kimyasal ürünlerin ihracat dahil her türlü ticari faaliyeti ile beraber üretim ve satış aşamasında depolama ve taşıma faaliyetlerinde bulunmak ve bu maksatla yurt içinde ve dışında petrol rafinerileri kurmak ve işletmek,

- Petrokimya sanayi ve ilgili diğer sanayi alanında fabrikalar, tesisler kurmak ve işletmek,

- Petrokimyasal maddeler ve ilgili diğer maddelerin elde edilmesi için gerekli hammaddeler, yardımcı maddeler, malzeme ve kimyasal maddeleri tedarik ederek işlemek veya bu maddeleri üretmek ve bu maddelerin ticaretini yapmak,

- Üretim faaliyetinin her aşamasında elde edilecek ürünleri ambalajlamak ve bunun için ambalaj endüstrisi kurmak, atık, yan ürün ve standart dışı maddeleri değerlendirmek ve/veya satmak, değerlendirme olanağı bulunmayan maddelerin yok edilmesi için gerekli tesisleri kurmak ve işletmek,

- Yasa ve yönetmelikler çerçevesinde, her türlü enerji ve enerji ile ilgili sanayi alanında santraller, tesisler kurmak ve işletmek. Bunun için gerekli her türlü ekipman, malzeme ve kimyevi maddeyi tedarik ederek kullanmak ve bu maddelerin ticaretini yapmak,

- Her türlü petrol ürünleri, LPG ve doğalgazın yurtiçi, yurtdışı toptan ve perakende alımı, satımı, ithali, ihracı, depolanması, pazarlanması, bu amaç ve konularda kısmen ya da tamamen faaliyet göstermek üzere diğer gerçek ve tüzel kişilerle dağıtım ve pazarlama şirketi veya benzeri diğer ortaklıklar kurmak veya mevcut ortaklıkların hisse senetlerini ve hisseyi temsil eden evraklarını temellük etmek, gerektiğinde satmak, iştirak paylarını almak veya devretmektir.

Tüpraş ve bağlı ortaklıklarının (topluca "Grup" olarak adlandırılacaktır) temel faaliyetlerinin önemli bölümü Türkiye'de olup, Grup'un faaliyetleri rafinaj sektörü altında toplanmıştır.

Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu'na ("SPK") kayıtlıdır ve hisseleri 1991 yılından beri Borsa İstanbul A.Ş.'de ("BİST") işlem görmektedir. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, Şirket'in BİST'e kayıtlı %49 oranında hissesi mevcuttur. Aynı tarih itibarıyla Şirket'in hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir (Not 23):

	(%)
Enerji Yatırımları A.Ş.	51,00
Halka açık kısım	49,00
	100,00

Şirketin ana ortağı Enerji Yatırımları A.Ş., Koç Holding A.Ş., Koç Ailesi ve bunlar tarafından sahip olunan şirketler tarafından kontrol edilmektedir.

NOT 1 - Grup'un organizasyonu ve faaliyet konusu (Devamı)

Tüpraş'ın konsolidasyon kapsamındaki bağlı ortaklık ve iş ortaklıkları ve faaliyet konuları aşağıda belirtilmiştir:

Bağlı Ortaklıklar	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
Ditaş Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. ("Ditaş")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Üsküdar Tankercilik A.Ş. ("Üsküdar")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
T Damla Denizcilik A.Ş. ("Damla")	Türkiye	Palamar ve römorkör hizmeti
Kadıköy Tankercilik A.Ş. ("Kadıköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Beykoz Tankercilik A.Ş. ("Beykoz")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Sarıyer Tankercilik A.Ş. ("Sarıyer")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Kartal Tankercilik A.Ş. ("Kartal")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Maltepe Tankercilik A.Ş. ("Maltepe")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Salacak Tankercilik A.Ş. ("Salacak")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Karşıyaka Tankercilik A.Ş. ("Karşıyaka")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Bakırköy Tankercilik A.Ş. ("Bakırköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Karaköy Tankercilik A.Ş. ("Karaköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Çengelköy Tankercilik A.Ş. ("Çengelköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Pendik Tankercilik A.Ş. ("Pendik")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Tuzla Tankercilik A.Ş. ("Tuzla")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Körfez Ulaştırma A.Ş. ("Körfez")	Türkiye	Hava, deniz, kara ve demiryolu taşımacılığı

İş Ortaklıkları	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
OPET Petrolcülük A.Ş. ("Opet")	Türkiye	Petrol ürünleri perakende satışı
THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş.	Türkiye	Jet yakıtı ikmal hizmeti
Opet International Limited	İngiltere	Petrol ürünleri ticareti
Opet Trade B.V.	Hollanda	Petrol ürünleri ticareti
Tasfiye halinde Opet Trade Singapore (*)	Singapur	Petrol ürünleri ticareti
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Madeni yağ ticareti
Op Ay Akaryakıt Ticaret Ltd. Şti.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti
Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti
Nemrut Liman ve Boru İşl. Nak. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Türkiye	Denizcilik hizmetleri
Opet Aygaz Gayrimenkul A.Ş.	Türkiye	Gayrimenkul

(*) 15 Temmuz 2015 tarihinden itibaren faaliyetlerini durdurmuştur.

Grup'un bünyesinde çalışan ortalama personel sayısı 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren dönem içerisinde 5.952'dir (31 Aralık 2017 - 5.499).

Şirket'in tescil edilmiş adresi aşağıdaki gibidir:

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
Güney Mahallesi
Petrol Caddesi No:25 41790
Körfez, Kocaeli

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar

2.1.1 Uygulanan muhasebe standartları

Grup'un konsolide finansal tabloları, Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete' de yayınlanan Seri II, 14.1 no'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğin 5. Maddesine göre Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yayımlanan Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumları ("TFRS'lere") esas alınmıştır.

Konsolide finansal tablolar, KGK tarafından 2 Haziran 2016 tarihinde yayımlanan "TMS Taksonomisi Hakkında Duyuru" ile SPK tarafından yayımlanan Finansal Tablo Örnekleri ve Kullanım Rehberi'nde belirlenmiş olan formatlara uygun olarak sunulmuştur.

Grup ile Grup'a bağlı Türkiye'de yerleşik şirketler, muhasebe kayıtlarının tutulmasında ve kanuni finansal tablolarının hazırlanmasında, KGK tarafından çıkarılan prensiplere ve şartlara, Türk Ticaret Kanunu ("TTK"), vergi mevzuatı ve Türkiye Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı ("Maliye Bakanlığı") tarafından çıkarılan Tekdüzen Hesap Planı şartlarına uymaktadır. Türkiye Finansal Raporlama Standartları'na göre hazırlanan bu konsolide finansal tablolar, gerçeğe uygun değerleri ile gösterilen türev araçlar dışında, tarihi maliyet esası baz alınarak Türk Lirası olarak hazırlanmıştır. Konsolide finansal tablolar, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış kanuni kayıtlara Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

Fonksiyonel ve sunum para birimi

Grup bünyesinde yer alan şirketlerin finansal tablolarındaki her bir kalem, şirketlerin operasyonlarını sürdürdükleri temel ekonomik ortamda geçerli olan para birimi kullanılarak muhasebeleştirilmiştir ('fonksiyonel para birimi'). Konsolide finansal tablolar, Tüpraş'ın fonksiyonel ve sunum para birimi olan TL para birimi kullanılarak sunulmuştur.

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler

Yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS standartları ve TFRYK yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Grup'un mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler

a. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yürürlükte olan yeni standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar :

- **TFRS 9, "Finansal araçlar";** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu standart TMS 39'un yerini almaktadır. Finansal varlıklar ve yükümlülüklerin sınıflandırması ve ölçülmesi ile ilgili zorunlulukları ve aynı zamanda şu anda kullanılmakta olan, gerçekleşen değer düşüklüğü zararı modelinin yerini alacak olan beklenen kredi riski modelini de içermektedir. Değişikliklerin, Grup konsolide mali tablolarında önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

- **TFRS 15, "Müşteri sözleşmelerinden hasılat";** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Amerika'da Kabul Görmüş Muhasebe Standartları ile yapılan uyum çalışması sonucu ortaya çıkan yeni standart hasılatın finansal raporlamasını ve finansal tabloların toplam gelirlerinin dünya çapında karşılaştırılabilir olmasını sağlamayı amaçlamıştır.

- **TFRS 15, "Müşteri sözleşmelerinden hasılat" taki değişiklikler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişikliklerle edim (performans) yükümlülüklerini belirleyen uygulama rehberliğine, fikri mülkiyet lisanslarının muhasebesine ve işletmenin asil midir yoksa aracı mıdır değerlendirmesine (net hasılat sunumuna karşın brüt hasılat sunumu) ilişkin açıklamaları içermektedir. Uygulama rehberliğindeki bu alanların her biri için yeni ve değiştirilmiş açıklayıcı örnekler eklenmiştir. UMSK, aynı zamanda yeni hasılat standardına geçiş ile ilgili ek pratik tedbirler dahil etmiştir. Değişikliklerin, Grup konsolide mali tablolarında önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

- **TMS 40, "Yatırım amaçlı gayrimenkuller" deki değişiklikler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin sınıflandırılmasına ilişkin yapılan bu değişiklikler, kullanım amacında değişiklik olması durumunda yatırım amaçlı gayrimenkullere ya da gayrimenkullerden yapılan sınıflandırmalarla ilgili netleştirme yapmaktadır. Bir gayrimenkulün kullanımının değişmesi durumunda bu gayrimenkulün 'yatırım amaçlı gayrimenkul' tanımlarına uyup uymadığının değerlendirilmesinin yapılması gerekmektedir. Bu değişim kanıtlarla desteklenmelidir. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

- **TFRS 2, "Hisse bazlı ödemeler" deki değişiklikler;** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Değişiklik nakde dayalı hisse bazlı ödemelerin ölçüm esaslarını ve bir ödüllendirmeyi nakde dayalıdan özkaynağa dayalıya çeviren değişikliklerin nasıl muhasebeleştirileceğini açıklamaktadır. Bu değişiklik aynı zamanda bir işverenin çalışanının hisse bazlı ödemesine ilişkin bir miktarı kesmek ve bunu vergi dairesine ödemekle yükümlü olduğu durumlarda, TFRS 2'nin esaslarına bir istisna getirerek, bu ödül sanki tamamen özkaynağa dayalıymışçasına işlem görmesini gerektirmektedir. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.2 Türkiye Finansal Raporlama Standartları'ndaki (TFRS) değişiklikler

- **2014-2016 dönemi yıllık iyileştirmeler**; 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir.

    - TFRS 1, "Türkiye finansal raporlama standartlarının ilk uygulaması", TFRS 7, TMS 19 ve TFRS 10 standartlarının ilk kez uygulama aşamasında kısa dönemli istisnalarını kaldırılmıştır. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

    - TMS 28, "İştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımlar"; bir iştirak ya da iş ortaklığının gerçeğe uygun değerden ölçülmesine ilişkin açıklık getirmiştir. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

- **TFRS Yorum 22, "Yabancı para cinsinden yapılan işlemler ve avanslar ödemeleri";** 1 Ocak 2018 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu yorum yabancı para cinsinden yapılan işlemler ya da bu tür işlemlerin bir parçası olarak yapılan ödemelerin yabancı bir para cinsinden yapılması ya da fiyatlanması konusunu ele almaktadır. Bu yorum tek bir ödemenin yapılması/alınması durumunda ve birden fazla ödemenin yapıldığı/alındığı durumlara rehberlik etmektedir. Bu rehberliğin amacı uygulamadaki çeşitliliği azaltmaktadır. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerinde önemli bir etkisi bulunmamaktadır.

b. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yayımlanmış ancak henüz yürürlüğe girmemiş olan standartlar ve değişiklikler:

- **TFRS 9, "Finansal araçlar" daki değişiklikler;** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklik, itfa edilmiş maliyet ile ölçülen finansal bir yükümlülüğün, finansal tablo dışı bırakılma sonucu doğurmadan değiştirildiğinde, ortaya çıkan kazanç veya kaybın doğrudan kar veya zararda muhasebeleştirilmesi konusunu doğrulamaktadır. Kazanç veya kayıp, orijinal sözleşmeye dayalı nakit akışları ile orijinal etkin faiz oranından iskonto edilmiş değiştirilmiş nakit akışları arasındaki fark olarak hesaplanır. Bu, farkın TMS 39'dan farklı olarak enstrümanın kalan ömrü boyunca yayılarak muhasebeleştirilmesinin mümkün olmadığı anlamına gelmektedir. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

- **TMS 28, "İştiraklerdeki ve iş ortaklıklarındaki yatırımlar" daki değişiklikler;** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Şirketlerin özkaynak metodunu uygulamadığı uzun vadeli iştirak veya müşterek yönetime tabi yatırımlarını, TFRS 9 kullanarak muhasebeleştireceklerini açıklığa kavuşturmuştur.

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

- **TFRS 16, "Kiralama işlemleri";** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TFRS 15, 'Müşteri sözleşmelerinden hasılat' standardı ile birlikte erken uygulamaya izin verilmektedir. Bu yeni standart mevcut TMS 17 rehberliğinin yerini alır ve özellikli kiralayanlar açısından muhasebesinde geniş kapsamlı bir değişiklik yapar. Şu anki TMS 17 kurallarına göre kiralayanlar bir kiralama işlemine taraf olduklarında bu işlem için finansal kiralama (bilanço içi) ya da faaliyet kiralaması (bilanço dışı) ayrımı yapmak zorundalar. Fakat TFRS 16'ya göre artık kiralayanlar neredeyse tüm kiralama sözleşmeleri için gelecekte ödeyecekleri kiralama yükümlülüklerini ve buna karşılık olarak da bir varlık kullanım hakkını bilançolarına yazmak zorunda olacaklardır. UMSK kısa dönemli kiralama işlemleri ve düşük değerli varlıklar için bir istisna öngörmüştür, fakat bu istisna sadece kiraya verenler açısından uygulanabilir. Kiraya verenler için muhasebe neredeyse aynı kalmaktadır. Ancak UMSK'nın kiralama işlemlerinin tanımını değiştirmesinden ötürü (sözleşmelerdeki içeriklerin birleştirilmesi ya da ayrıştırılmasındaki rehberliği değiştirdiği gibi) kiraya verenler de bu yeni standarttan etkileneceklerdir. En azından yeni muhasebe modelinin kiraya verenler ve kiralayanlar arasında pazarlıklara neden olacağı beklenmektedir. TFRS 16'ya göre biz sözleşme belirli bir süre için belirli bir tutar karşılığında bir varlığın kullanım hakkını ve o varlığı kontrol etme hakkını içeriyorsa o sözleşme bir kiralama sözleşmesidir ya da kiralama işlemi içermektedir. Grup, basitleştirilmiş geçiş uygulamasını kullanmayı planlamaktadır. Bu rapor tarihi itibariyle Grup'un, TFRS 16'nın konsolide finansal tablolarına etkilerine ilişkin çalışmaları devam etmektedir. Bu çalışmalar Grup'un tüm bağlı ortaklarını da içerecek şekilde yönetilmektedir. Grup'un kiraya veren olarak faaliyetleri önemsizdir.

- **TFRS Yorum 23, "Vergi uygulamalarındaki belirsizlikler";** 1 Ocak 2019 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu yorum TMS 12 Gelir Vergileri standardının uygulamalarındaki bazı belirsizliklere açıklık getirmektedir. UFRS Yorum Komitesi daha önce vergi uygulamalarında bir belirsizlik olduğu zaman bu belirsizliğin TMS 12'ye göre değil TMS 37 'Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar' standardının uygulanması gerektiğini açıklığa kavuşturmuştu. TFRS Yorum 23 ise gelir vergilerinde belirsizlikler olduğu durumlarda ertelenmiş vergi hesaplamasının nasıl ölçüleceği ve muhasebeleştirileceği ile ilgili açıklama getirmektedir.

- Vergi uygulaması belirsizliği, bir şirket tarafından yapılan bir vergi uygulamasının vergi otoritesince kabul edilir olup olmadığının bilinmediği durumlarda ortaya çıkar. Örneğin, özellikle bir giderin indirim olarak kabul edilmesi ya da iade alınabilir vergi hesaplamasına belirli bir kalemin dahil edilip edilmemesiyle ilgili vergi kanunda belirsiz olması gibi. TFRS Yorum 23 bir kalemin vergi uygulamalarının belirsiz olduğu; vergilendirilebilir gelir, gider, varlık ya da yükümlülüğün vergiye esas tutarları, vergi gideri, alacağı ve vergi oranları da dahil olmak üzere her durumda geçerlidir. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

2015-2017 yıllık iyileştirmeler; 1 Ocak 2019 ve sonrası yıllık raporlama dönemleri için geçerlidir. Bu iyileştirmeler aşağıdaki değişiklikleri içermektedir:

- TFRS 3 'İşletme Birleşmeleri', kontrolü sağlayan işletme, müşterek faaliyette daha önce edindiği payı yeniden ölçer.
- TFRS 11 'Müşterek Anlaşmalar', müşterek kontrolü sağlayan işletme, müşterek faaliyette daha önce edindiği payı yeniden ölçmez.
- TMS 12 'Gelir Vergileri', işletme, temettülerin gelir vergisi etkilerini aynı şekilde muhasebeleştirir.
- TMS 23 'Borçlanma Maliyetleri, bir özellikli varlığın amaçlanan kullanıma veya satışa hazır hale gelmesi için yapılan her borçlanmayı, genel borçlanmanın bir parçası olarak değerlendirir.

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

TMS 19 'Çalışanlara Sağlanan Faydalar', planda yapılan değişiklik, küçülme veya yerine getirme ile ilgili iyileştirmeler; 1 Ocak 2019 ve sonrasında olan yıllık raporlama dönemleri için geçerlidir. Bu iyileştirmeler aşağıdaki değişiklikleri gerektirir:

- Planda yapılan değişiklik, küçülme ve yerine getirme sonrası dönem için; cari hizmet maliyeti ve net faizi belirlemek için güncel varsayımların kullanılması;
- Geçmiş dönem hizmet maliyetinin bir parçası olarak kar veya zararda muhasebeleştirme, ya da varlık tavanından kaynaklanan etkiyle daha önce finansal tablolara alınmamış olsa bile, fazla değerdeki herhangi bir azalmanın, yerine getirmedeki bir kazanç ya da zararın finansal tablolara alınması.

TMS 1 ve TMS 8 önemlilik tanımındaki değişiklikler; 1 Ocak 2020 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. TMS 1 "Finansal Tabloların Sunuluşu" ve TMS 8 "Muhasebe Politikaları, Muhasebe Politikalarındaki Değişiklikler ve Hatalar" daki değişiklikler ile bu değişikliklere bağlı olarak diğer TFRS'lerdeki değişiklikler aşağıdaki gibidir:

i) TFRS ve finansal raporlama çerçevesi ile tutarlı önemlilik tanımı kullanımı
ii) önemlilik tanımının açıklamasının netleştirilmesi , ve
iii) önemli olmayan bilgilerle ilgili olarak TMS 1 'deki bazı rehberliklerin dahil edilmesi

Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

TFRS 3'teki değişiklikler – işletme tanımı; 1 Ocak 2020 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerlidir. Bu değişiklikle birlikte işletme tanımı revize edilmiştir. UMSK tarafından alınan geri bildirimlere göre, genellikle mevcut uygulama rehberliğinin çok karmaşık olduğu düşünülmektedir, ve bu işletme birleşmeleri tanımının karşılanması için çok fazla işlemle sonuçlanmaktadır. Söz konusu değişikliğin Grup'un finansal durum ve performansı üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir.

2.1.3 Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren iş ortaklıklarının finansal tabloları

Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren İş Ortaklıklarının finansal tabloları, faaliyet gösterdikleri ülkelerde geçerli olan kanun ve yönetmeliklere uygun olarak hazırlanmış olup Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltmeler yansıtılarak düzenlenmiştir. İlgili yabancı ortaklıkların varlık ve yükümlülükleri konsolide bilanço tarihindeki döviz kuru, gelir ve giderler ortalama döviz kuru kullanılarak Türk Lirası'na çevrilmiştir. Kapanış ve ortalama kur kullanımı sonucu ortaya çıkan kur farkları diğer kapsamlı gelir tablosunda özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların yabancı para çevrim farkları altında takip edilmektedir.

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

2.1.4 Konsolidasyon esasları

- 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolar, 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda belirtilen esaslarla tutarlı olarak hazırlanan ana şirket olan Tüpraş'ın ve Bağlı Ortaklıkları'nın finansal tablolarını kapsamaktadır.

- 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla konsolidasyona tabi tutulan Bağlı Ortaklıklar ve İş Ortaklıkları'nın oy hakları ve etkin ortaklık payları 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolarda belirtilen oy hakları ve etkin ortaklık paylarından değişiklik göstermemiştir.

	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	**Etkin ortaklık payı (%)**	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)
Bağlı Ortaklık				
Ditaş	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Üsküdar	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Damla	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Beykoz	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Kadıköy	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Sarıyer	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Kartal	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Maltepe	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Salacak	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Karşıyaka	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Bakırköy	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Karaköy	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Çengelköy	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Pendik	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Tuzla	**79,98**	**79,98**	79,98	79,98
Körfez (*)	**100,00**	**100,00**	100,00	100,00

(*) Körfez, 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla tam konsolidasyon kapsamına alınmıştır (Not 9).

- Bağlı Ortaklıklar'a ait finansal durum tabloları ve gelir tabloları tam konsolidasyon yöntemi kullanılarak konsolide edilmiş olup, Şirket'in sahip olduğu payların kayıtlı iştirak değeri, ilgili özkaynak ile karşılıklı olarak netleştirilmiştir. Şirket ile Bağlı Ortaklıkları arasındaki işlemler ve bakiyeler konsolidasyon kapsamında karşılıklı olarak silinmektedir. Şirket'in sahip olduğu bağlı ortaklık hisselerinin kayıtlı değerleri ve bu hisselerden kaynaklanan temettüler, ilgili özkaynak ve kapsamlı gelir tablosu hesaplarından netleştirilmiştir.

- İş ortaklıkları, Grup'un müşterek kontrolüne sahip olduğu işletmelerdir. Müşterek kontrol, bir anlaşma üzerindeki kontrolün sözleşmeye dayalı olarak paylaşılmasıdır. Bu kontrol, ilgili faaliyetlere ilişkin kararların kontrolü paylaşan tarafların oy birliği ile mutabakatını gerektirdiği durumda vardır. Özkaynak yöntemine göre, iş ortaklıkları başlangıçta elde etme maliyeti ile muhasebeleştirilir. Edinme tarihinden sonra ise, yatırımcının yatırım yapılan işletmenin kar veya zararındaki payı yatırımın defter değeri artırılarak ya da azaltılarak kar veya zarar tablosuna yansıtılır.

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.1. Sunuma ilişkin temel esaslar (Devamı)

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla özkaynaktan pay alma yöntemine göre muhasebeleştirilen iş ortaklıklarının oranları gösterilmiştir:

	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	**Etkin ortaklık payı (%)**	Şirket tarafından sahip olunan doğrudan ve dolaylı oy hakkı (%)	Etkin ortaklık payı (%)
Özkaynaktan pay alma yöntemi kullanılarak değerlenen iş ortaklıkları				
Opet	**50,00**	**40,00**	50,00	40,00
Opet International Limited (*)	**50,00**	**40,00**	50,00	40,00
Opet Trade B.V.(*)	**50,00**	**40,00**	50,00	40,00
Tasfiye halinde Opet Trade Singapore(*) (**)	**50,00**	**40,00**	50,00	40,00
THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş.(*)	**25,00**	**20,00**	25,00	20,00
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş.(*)	**25,00**	**20,00**	25,00	20,00
Op Ay Akaryakıt Ticaret Ltd. Şti.(*)	**25,00**	**20,00**	25,00	20,00
Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Tic. A.Ş.(*)	**16,65**	**13,32**	16,65	13,32
Nemrut Liman ve Boru İşl. Nak. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.(*)	**12,50**	**10,00**	12,50	10,00
Opet Aygaz Gayrimenkul A.Ş.(*)	**25,00**	**20,00**	25,00	20,00

(*) İlgili şirketler Opet'in finansal tablolarında konsolidasyon kapsamına alınmaktadır veya özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirilmektedir.

(**) 15 Temmuz 2015 tarihinden itibaren faaliyetlerini durdurmuştur.

- Grup'un toplam oy haklarının %20'nin altında olduğu veya %20'nin üzerinde olmakla birlikte Grup'un önemli bir etkiye sahip olmadığı veya konsolide finansal tablolar açısından önemlilik teşkil etmeyen, teşkilatlanmış piyasalarda işlem görmeyen satılmaya hazır finansal varlıklar gerçeğe uygun değerleriyle, gerçeğe uygun değerleri güvenilir bir şekilde belirlenemeyen satılmaya hazır finansal varlıklar maliyet bedelleri üzerinden, varsa, değer kaybı ile ilgili karşılık düşüldükten sonra konsolide finansal tablolara yansıtılmıştır (Not 9).

- Bağlı Ortaklıkların net varlıklarında ve faaliyet sonuçlarında ana ortaklık dışı paya sahip hissedarların payları, konsolide finansal durum tablosu ve kapsamlı gelir tablosunda ana ortaklık dışı pay olarak gösterilmiştir.

2.2. Muhasebe politikalarında değişiklikler

2.2.1 Karşılaştırmalı bilgiler

Finansal durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup'un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı hazırlanmaktadır.

Grup, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla konsolide finansal durum tablosunu 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla hazırlanmış konsolide finansal durum tablosu ile 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide kapsamlı gelir tablosunu, nakit akış tablosunu ve özkaynak değişim tablosunu ise 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tablolar ile karşılaştırmalı olarak düzenlemiştir.

2.2.2 Netleştirme/Mahsup

Finansal varlık ve yükümlülükler, gerekli kanuni hak olması, söz konusu varlık ve yükümlülükleri net olarak değerlendirmeye niyet olması veya varlıkların elde edilmesi ile yükümlülüklerin yerine getirilmesinin eş zamanlı olduğu durumlarda net olarak gösterilirler.

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.2. Muhasebe politikalarında değişiklikler (Devamı)

2.2.3 Faaliyetlerin mevsimselliği

Grup'un faaliyet gösterdiği petrol sektörünün dinamiklerine bağlı olarak, finansal tabloları önemli ölçüde etkileyecek mevsimsellik etkisi bulunmamaktadır.

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti

Konsolide finansal tabloların hazırlanmasında izlenen önemli muhasebe politikaları aşağıda özetlenmiştir:

Finansal varlıklar ve yükümlülükler

Sınıflandırma ve Ölçüm

Grup, finansal varlıklarını itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen, gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar ve gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelirler altında muhasebeleştirilen finansal varlıklar olarak üç sınıfta muhasebeleştirmektedir. Sınıflandırma, finansal varlıkların ve yükümlülüklerin yönetimi için işletmenin kullandığı iş modeli ve finansal varlığın/borcun sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özellikleri esas alınarak yapılmaktadır. Grup, finansal varlıklarının ve yükümlülüklerinin sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte yapmaktadır.

TFRS 9 kapsamında finansal varlık ve yükümlülüklerin sınıflandırmasına ilişkin değişiklikler aşağıda özetlenmiştir. Söz konusu sınıflama farklılıklarının, finansal varlıkların ve yükümlülüklerin ölçümüne ilişkin bir etkisi bulunmamaktadır:

Finansal varlıklar	TMS 39'a göre önceki sınıflandırma	TFRS 9'a göre yeni sınıflandırma
Nakit ve nakit benzerleri	Krediler ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet
Ticari alacaklar	Krediler ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet
Türev araçlar	Gerçeğe uygun değer değişimi kar zarara yansıtılan	Gerçeğe uygun değer değişimi kar zarara yansıtılan
Türev araçlar	Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelir/gidere yansıtılan	Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelir/gidere yansıtılan

Finansal yükümlülükler	TMS 39'a göre önceki sınıflandırma	TFRS 9' göre yeni sınıflandırma
Türev araçlar	Gerçeğe uygun değer değişimi kar zarara yansıtılan	Gerçeğe uygun değer değişimi kar zarara yansıtılan
Türev araçlar	Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelir/gidere yansıtılan	Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelir/gidere yansıtılan
Borçlanmalar	İtfa edilmiş maliyet	İtfa edilmiş maliyet
Ticari borçlar	İtfa edilmiş maliyet	İtfa edilmiş maliyet

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar ve yükümlülükler

Sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu, aktif bir piyasada işlem görmeyen ve türev araç olmayan finansal varlıklardır. Grup'un itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen finansal varlıkları, "nakit ve nakit benzerleri" ve "ticari alacaklar" kalemlerini içermektedir. İlgili varlıklar, finansal tablolara ilk kayda alımlarında gerçeğe uygun değerleri ile; sonraki muhasebeleştirmelerde ise etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleri üzerinden ölçülmektedir. İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve türev olmayan finansal varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

- **Nakit ve nakit benzerleri**

Nakit ve nakit benzeri değerler, bankalarda tutulan mevduatları, vadeleri 3 ay veya daha kısa olan diğer likit yatırımları ve Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğince bankalarda tutulan gelir payı tutarlarını içerir (Not 4). Konsolide nakit akış raporlamasında kullanılan nakit ve nakit benzerleri, tahakkuk eden faiz geliri ve bloke mevduatlar (gelir payı) hariç 3 aydan kısa vadeli nakit ve nakit benzerlerini içermektedir. Grup'un nakit ve nakit benzerleri kredi riski modeli içerisinde değerlendirilmekte ve beklenen bir kredi riski bulunmadığından konsolide bilançoya maliyet değerleri ile yansıtılmaktadır.

- **Ticari alacaklar**

Grup'un doğrudan bir borçluya mal veya hizmet tedariki ile oluşan vadeli satışlarından kaynaklanan ticari alacaklar, etkin faiz yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş maliyetleri üzerinden değerlendirilmiştir. Grup'un ödenmesi gereken meblağları tahsil edemeyecek olduğunu gösteren bir durumun söz konusu olması halinde ticari alacaklar için bir değer düşüklüğü karşılığı oluşturulur. Söz konusu bu karşılığın tutarı, alacağın kayıtlı değeri ile tahsili mümkün tutar arasındaki farktır. Tahsili mümkün tutar, teminatlardan ve güvencelerden tahsil edilebilecek meblağlar da dahil olmak üzere tüm nakit akışlarının oluşan ticari alacağın orijinal etkin faiz oranı esas alınarak iskonto edilen değeridir. Değer düşüklüğü tutarı, kaydedilmesinden sonra oluşacak bir durum dolayısıyla azalırsa, söz konusu tutar cari dönemde diğer gelirlere yansıtılır (Not 6).

Grup, konsolide finansal tablolarında itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ve önemli bir finansman bileşeni içermeyen (1 yıldan kısa vadeli olan) ticari alacaklarının değer düşüklüğü hesaplamaları kapsamında TFRS 9 standardında tanımlanan "basitleştirilmiş yaklaşımı" uygulamayı tercih etmiştir. Söz konusu yaklaşım ile Grup, ticari alacakların belirli sebeplerle değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda (gerçekleşmiş değer düşüklüğü zararları haricinde), ticari alacaklara ilişkin zarar karşılıklarını "ömür boyu beklenen kredi zararlarına" eşit bir tutardan ölçmektedir. Grup, ticari alacaklara ilişkin beklenen kredi zararlarının ölçümünde bir karşılık matrisi kullanmaktadır. İlgili matriste ticari alacakların vadelerinin aşıldığı gün sayısına bağlı olarak belirli karşılık oranları hesaplanmakta ve söz konusu oranlar her raporlama döneminde gözden geçirilerek, gerektiği durumlarda, revize edilmektedir. Beklenen kredi zarar karşılıklarındaki değişim konsolide gelir tablosunda önemlilik arz etmemesi sebebiyle muhasebeleştirilmemektedir. Her raporlama döneminde hesaplama yapılarak tekrar değerlendirilmektedir.

Grup, alacaklarının bir kısmını faktoring yoluyla tahsil etmektedir. Faktoring işlemine konu olan alacaklardan, faktoring şirketinin tahsilat riskini üstlendiği tutarlar ilgili alacak hesaplarından düşülmektedir. Faktoring işlemine konu olan ticari alacakların faktör edilme (satış) tarihleri ile vadeleri arasındaki sürenin önemsiz olması sebebiyle, söz konusu ticari alacaklara ilişkin iş modeli değiştirilmemiş olup itfa edilmiş maliyeti üzerinden muhasebeleştirilmiştir.

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

- **Ticari borçlar**

Ticari borçlar, gerçeğe uygun değerleriyle deftere alınır ve müteakip dönemlerde etkin faiz oranı kullanılarak iskonto edilmiş değerleri ile muhasebeleştirilir.

Gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar ve yükümlülükler

Grup'un gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan finansal varlıkları, riskten korunma muhasebesine konu olmayan türev araçlar kalemlerini içermektedir. Türev araçlar ilk olarak sözleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyeti üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değer ile değerlenmektedir. Söz konusu varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir. Gerçeğe uygun değer değişimi kar veya zarara yansıtılan türev araçları, vadeli döviz alım-satım ve vadeli mal alım-satım işlemlerini içermektedir. Türev araçlar gerçeğe uygun değerin pozitif veya negatif olmasına göre, bilançoda sırasıyla varlık ve yükümlülük olarak kaydedilmektedir (Not 20).

Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelirler altında muhasebeleştirilen finansal varlıklar ve yükümlülükler

Grup'un gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelirler altında muhasebeleştirilen finansal varlıkları, riskten korunma muhasebesine konu olan türev araçlar kalemlerini içermektedir. Türev araçlar ilk olarak sözleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerini yansıtan elde etme maliyeti üzerinden kayda alınmakta ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değer ile değerlenmektedir. Söz konusu varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide kapsamlı gelir tablosunda nakit akış riskinden korunmaya ilişkin diğer kapsamlı gelir/gider olarak muhasebeleştirilmektedir. Gerçeğe uygun değer değişimi diğer kapsamlı gelirler altında muhasebeleştirilen türev araçlar, vadeli mal alım-satım işlemlerini, vadeli faiz oranı takası işlemlerini ve çapraz döviz takası işlemlerini içermektedir. Türev araçlar gerçeğe uygun değerin pozitif veya negatif olmasına göre, bilançoda sırasıyla varlık ve yükümlülük olarak kaydedilmektedir (Not 20).

- **Nakit akış riskinden korunma işlemleri**

Grup, türev sözleşmesi yapıldığı tarihte, kayıtlı bir varlığın veya yükümlülüğün veya belirli bir riskle ilişkisi kurulabilen ve gerçekleşmesi muhtemel olan işlemlerin nakit akışlarında belirli bir riskten kaynaklanan ve kar/zararı etkileyebilecek değişmelere karşı korunmayı sağlayan işlemleri nakit akış riskinden korunma olarak belirlemektedir.

Grup, etkin olarak nitelendirilen nakit akış finansal riskten korunma işlemlerine ilişkin kazanç ve kayıplarını özkaynaklarda "riskten korunma kazanç/(kayıpları)" olarak göstermektedir. Etkin olmayan kısım ise dönem karında kar veya zarar olarak tanımlanır. Finansal riskten korunan taahhüdün veya gelecekteki muhtemel işlemin bir varlık veya yükümlülük haline gelmesi durumunda özkaynak kalemleri arasında izlenen bu işlemlerle ilgili kazanç ya da kayıplar bu kalemlerden alınarak söz konusu varlık veya yükümlülüğün elde etme maliyetine veya defter değerine dahil edilmektedir. Aksi durumda, özkaynak kalemleri altında muhasebeleştirilmiş tutarlar, finansal riskten korunan gelecekteki muhtemel işlemin gelir tablosunu etkilediği dönemde gelir tablosuna transfer edilerek kar veya zarar olarak yansıtılır.

Gelecekte gerçekleşmesi muhtemel işlemin, gerçekleşmesi artık beklenmiyorsa, önceden özkaynaklar altında muhasebeleştirilen birikmiş kazanç ve kayıplar gelir tablosuna transfer edilir. Finansal riskten korunma aracının, yerine belgelenmiş finansal riskten korunma stratejisine uygun olarak başka bir araç tanımlanmadan veya uzatılmadan, vadesinin dolması, satılması, sona erdirilmesi veya kullanılması veya finansal riskten korunma tanımının iptal edilmesi durumunda, önceden diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilmiş kazanç ve kayıplar, kesin taahhüt veya tahmini işlem gelir tablosunu etkileyene kadar özkaynaklar altında sınıflandırılmaya devam eder.

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Finansal varlık ve yükümlülüklerin kayda alınması ve çıkarılması

Bütün finansal varlık alım ve satımları işlem tarihinde, yani Grup'un varlığı almayı veya satmayı taahhüt ettiği tarihte kayıtlara yansıtılır. Söz konusu alım ve satımlar genellikle piyasada oluşan genel teamül ve düzenlemelerle belirlenen zaman dilimi içerisinde finansal varlığın teslimini gerektiren alım satımlardır. Bir finansal varlık (ya da finansal varlığın veya benzer finansal varlıklardan oluşan grubun bir kısmı);

- Varlıktan nakit akımı elde etme hakkına ilişkin sürenin bitmiş olması durumunda;
- Grup'un varlıktan nakit akımı elde etme hakkı olmakla birlikte, üçüncü kişilere direkt devretme zorunluluğu olan bir anlaşma kapsamında çok fazla zaman geçirmeden tamamını ödeme yükümlülüğü olması durumunda;
- Grup'un finansal varlıktan nakit akımlarını elde etme hakkını devretmesi ve (a) varlık ile ilgili tüm risk veya ödüllerin devredilmiş veya (b) tüm hak ya da ödüllerin transfer edilmemiş olmasına rağmen, varlık üzerindeki tüm kontrolleri transfer etmiş olması durumunda kayıtlardan çıkarılır.

Grup'un varlıktan nakit akımı elde etmesi hakkını devretmesi bununla birlikte tüm risk ya da menfaatlerin transfer edilmemesi veya üzerindeki kontrolü devretmemesi durumunda, varlık, Grup'un varlık ile devam eden ilişkisine bağlı olarak konsolide finansal tablolarda taşınır.

Finansal yükümlülükler, bu yükümlülüklerden doğan borçların ortadan kalkması, iptal edilmesi ve süresinin dolması durumlarında kayıtlardan çıkartılır.

İlişkili taraflar

Konsolide finansal tabloların amacı doğrultusunda, ortaklar, üst düzey yönetim personeli ve Yönetim Kurulu üyeleri, aileleri ve onlar tarafından kontrol edilen veya onlara bağlı şirketler, iştirak ve ortaklıklar ile Koç Topluluğu şirketleri ilişkili taraflar olarak kabul edilmişlerdir (Not 31).

Stoklar

Stoklar, net gerçekleşebilir değer ya da elde etme bedelinden düşük olanı ile değerlenir. Stokların maliyeti tüm satın alma maliyetlerini, dönüştürme maliyetlerini ve stokların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katlanılan diğer maliyetleri içerir. Grup, stoklarını ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine göre değerlemektedir. Üretim sürecinde aynı hammadde girdisinden birden fazla ürün elde edildiğinden her bir ürünün üretim maliyeti ayrı olarak belirlenememektedir. Şirket, üretim maliyetlerini rasyonel ve tutarlı bir şekilde dağıtabilmek için, üretim tamamlanma aşamasında üretim maliyetlerini, ürünler arasında her bir ürünün nispi satış değerlerini esas alarak dağıtmaktadır. Net gerçekleşebilir değer, olağan ticari faaliyet içerisinde oluşan tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyeti ve satışı gerçekleştirmek için gerekli tahmini satış maliyeti toplamının indirilmesiyle elde edilen tutardır (Not 8).

Yedek parça ve malzemeler

Yedek parça ve malzemeler net gerçekleşebilir değer ya da elde etme bedelinden düşük olanı ile değerlenir. Yedek parça ve malzemelerin maliyeti tüm satın alma maliyetlerini ve yedek parçaların mevcut durumuna ve konumuna getirilmesi için katlanılan diğer maliyetleri içerir. Grup, yedek parça ve malzemelerini ağırlıklı ortalama maliyet yöntemine göre değerlemektedir. Grup, beklenen kullanım süresi içerisinde kullanılmayan ve yakın bir gelecekte kullanılmasını öngörmediği yedek parça ve malzemeler için değer düşüklüğü karşılığı ayırmaktadır (Not 15).

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Maddi duran varlıklar

Maddi duran varlıklar, elde etme maliyetinden birikmiş amortismanın düşülmesi ile bulunan net değerleri ile gösterilmektedir. Tarihi değerler, maddi duran varlığın iktisabı ile direkt olarak ilgili olan maliyetleri içermektedir. İktisap tarihinden sonraki maliyetler, sadece varlıkla ilgili gelecekteki ekonomik faydanın Grup'a akışının muhtemel olduğu ve varlığın maliyetinin güvenilir olarak ölçülebildiği durumlarda varlığın defter değerine ilave edilir veya ayrı bir varlık olarak kaydedilir. Diğer tüm bakım onarım giderleri ilgili döneme ait kapsamlı gelir tablosunda giderleştirilir. Amortisman, maddi duran varlıkların brüt defter değerleri üzerinden faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak ayrılmaktadır (Not 12).

Grup'un sahip olduğu maddi duran varlıkların tahmin edilen faydalı ömürleri aşağıda belirtilmiştir:

	Faydalı ömür
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	3-50 yıl
Binalar	5-50 yıl
Makina tesis ve cihazlar	3-35 yıl
Taşıt araçları	4-20 yıl
Döşeme ve demirbaşlar	2-50 yıl

Arazi ve arsalar, sınırsız ömürleri olması sebebiyle amortismana tabi değildir.

Bir varlığın kayıtlı değeri, varlığın geri kazanılabilir değerinden daha yüksekse, kayıtlı değer derhal geri kazanılabilir değerine indirilir. Geri kazanılabilir değer, ilgili varlığın net satış fiyatı ya da kullanımdaki değerinin yüksek olanıdır. Net satış fiyatı, varlığın gerçeğe uygun değerinden satışı gerçekleştirmek için katlanılacak maliyetlerin düşülmesi suretiyle tespit edilir. Kullanımdaki değer ise ilgili varlığın kullanılmasına devam edilmesi suretiyle gelecekte elde edilecek tahmini nakit akımlarının konsolide bilanço tarihi itibariyle indirgenmiş tutarlarına artık değerlerinin eklenmesi ile tespit edilir.

Maddi duran varlıkların satışı dolayısıyla oluşan kar ve zararlar diğer faaliyet gelirleri ve giderleri hesaplarına dahil edilirler.

Maddi olmayan duran varlıklar

Maddi olmayan duran varlıklar, haklar ve yazılımları ve geliştirme giderlerini içermektedir (Not 13).

a) Haklar ve yazılımlar

Haklar ve yazılımlar, iktisap maliyeti üzerinden kaydedilir ve iktisap edildikleri tarihten sonra 5 yılı geçmeyen bir süre için tahmini faydalı ömürleri üzerinden doğrusal amortisman yöntemi ile amortismana tabi tutulur.

b) Geliştirme giderleri

Geliştirme giderlerine ilişkin muhasebe politikası Araştırma ve Geliştirme Giderleri kısmında açıklanmıştır.

Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Mal ve hizmetlerin üretiminde kullanılmak veya idari maksatlarla veya işlerin normal seyri esnasında satılmak yerine, kira elde etmek veya değer kazanması amacıyla veya her ikisi için elde tutulan arsalar "yatırım amaçlı gayrimenkuller" olarak sınıflandırılır ve maliyet yöntemine göre maliyet değerleri ile gösterilir.

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Yatırım amaçlı gayrimenkuller olası bir değer düşüklüğünün tespiti amacıyla incelenir ve bu inceleme sonunda yatırım amaçlı gayrimenkullerin kayıtlı değeri, geri kazanılabilir değerinden fazla ise karşılık ayrılmak suretiyle geri kazanılabilir değerine indirilir. Geri kazanılabilir değer, ilgili yatırım amaçlı gayrimenkulün mevcut kullanımından gelecek net nakit akımları ile satış maliyeti düşülmüş gerçeğe uygun değerden yüksek olanı olarak kabul edilir (Not 11).

Varlıklarda değer düşüklüğü

Grup, şerefiye dışındaki tüm maddi ve maddi olmayan duran varlıkları için, her bilanço tarihinde söz konusu varlığa ilişkin değer düşüklüğü olduğuna dair herhangi bir gösterge olup olmadığını değerlendirir. Eğer böyle bir gösterge mevcutsa, o varlığın taşınmakta olan değeri, kullanım veya satış yoluyla elde edilecek olan tutarlardan yüksek olanı ifade eden net gerçekleşebilir değer ile karşılaştırılır. Eğer söz konusu varlığın veya o varlığın ait olduğu nakit üreten herhangi bir birimin kayıtlı değeri, kullanım veya satış yoluyla geri kazanılacak tutardan yüksekse, değer düşüklüğü meydana gelmiştir. Bu durumda oluşan değer düşüklüğü zararları konsolide kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

Değer düşüklüğünün iptali nedeniyle varlığın (veya nakit üreten birimin) kayıtlı değerinde meydana gelen artış, önceki yıllarda değer düşüklüğünün konsolide finansal tablolara alınmamış olması halinde oluşacak olan defter değerini (amortismana tabi tutulduktan sonra kalan net tutar) aşmamalıdır. Değer düşüklüğünün iptali konsolide kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Şerefiyenin net kayıtlı değeri yıllık olarak gözden geçirilmekte ve gerekli görüldüğü durumlarda daimi değer kaybı göz önüne alınarak düzeltmeye tabi tutulmaktadır.

Borçlanma maliyeti

Banka kredileri alındıkları tarihlerde işlem maliyetleri düşürülmüş gerçeğe uygun değerleri üzerinden kayda alınırlar. Müteakip dönemlerde etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleriyle değerlenir ve işlem masrafları düşüldükten sonra kalan tutar ile iskonto edilmiş maliyet değeri arasındaki fark, konsolide kapsamlı gelir tablosuna kredi dönemi süresince finansman maliyeti olarak yansıtılır.

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda satın alınması, yapımı veya üretimi ile ilişki kurulabilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dahil edilmektedir.

Diğer tüm borçlanma maliyetleri, oluştukları dönemlerde konsolide kapsamlı gelir tablosuna kaydedilmektedir.

Faaliyet kiralamaları

Grup - kiracı olarak

Operasyonel kiralama

Mülkiyete ait risk ve getirilerin önemli bir kısmının kiralayana ait olduğu kiralama işlemi, işletme kiralaması olarak sınıflandırılır. İşletme kiraları olarak yapılan ödemeler, kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile konsolide kapsamlı gelir tablosuna gider olarak kaydedilir.

Grup - kiralayan olarak

Operasyonel kiralama

Operasyonel kiralamada, kiralanan varlıklar, konsolide bilançoda maddi duran varlıklar altında sınıflandırılır ve elde edilen kira gelirleri kiralama dönemi süresince, eşit tutarlarda konsolide kapsamlı gelir tablosuna yansıtılır. Kira geliri kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile konsolide kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmaktadır.

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Ertelenmiş vergiler

Ertelenmiş vergi, yükümlülük yöntemi kullanılarak, varlık ve yükümlülüklerin konsolide finansal tablolarda yer alan kayıtlı değerleri ile vergi değerleri arasındaki geçici farklar üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi, varlıkların oluştuğu veya yükümlülüklerin yerine getirildiği dönemde geçerli olması beklenen vergi oranları üzerinden hesaplanır ve gelir tablosuna gider veya gelir olarak kaydedilir. Bununla birlikte, ertelenen vergi, aynı veya farklı bir dönemde doğrudan öz sermaye ile ilişkilendirilen varlıklarla ilgili ise doğrudan öz sermaye hesap grubuyla ilişkilendirilir.

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilir.

İndirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan devlet teşvikleri TMS-12 Gelir Vergileri standardı kapsamında değerlendirilerek; hak kazanılan vergi avantajı tutarı üzerinden, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle bu avantajdan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla, ertelenen vergi varlığı muhasebeleştirilmektedir.

Aynı ülkenin vergi mevzuatına tabi olmak şartıyla ve cari vergi varlıklarının cari vergi yükümlülüklerinden mahsup edilmesi konusunda yasal olarak uygulanabilir bir hakkın bulunması durumunda ertelenmiş vergi varlıkları ve ertelenmiş vergi yükümlülükleri, karşılıklı olarak birbirinden mahsup edilir. Ertelenmiş vergi varlık veya yükümlülükleri konsolide finansal tablolarda uzun vadeli olarak sınıflandırılmıştır (Not 29).

Kıdem tazminatı karşılığı

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar

a) Kıdem tazminatı karşılığı:

Kıdem tazminatı karşılığı, Grup çalışanlarının İş Kanunu uyarınca emekliye ayrılmasından doğacak gelecekteki olası yükümlülüklerin tahmini toplam karşılığının bilanço tarihindeki indirgenmiş değerini ifade eder.

TMS 19, "Çalışanlara Sağlanan Faydalar" standardı, kıdem tazminatı karşılığının hesaplanması kapsamında, aktüeryal varsayımlar (net iskonto oranı, emekli olma olasılığına ilişkin kullanılan devir hızı oranı vb.) yapılmasını gerektirmektedir. Aktüeryal varsayımlar ile gerçekleşen arasındaki fark düzeltmeleri ve aktüeryal varsayımlardaki değişikliklerin etkileri, aktüeryal kazanç / kayıpları oluşturmaktadır.

1 Ocak 2013 tarihinden önce yürürlükte olan TMS 19 "Çalışanlara Sağlanan Faydalar" standardı uyarınca aktüeryal kazanç / kayıplar gelir tablosunda muhasebeleştirilmekte iken; 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren yürürlüğe giren değişiklik ile söz konusu aktüeryal kazanç / kayıpların diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

b) Tanımlanan katkı planları:

Grup çalışanları adına sosyal güvenlik kurumlarına belirlenmiş tutarlarda katkı payı ödemek zorundadır. Grup'un ödemekte olduğu katkı payı dışında, yapmak zorunda olduğu başka bir ödeme mecburiyeti yoktur. Bu primler tahakkuk ettikleri dönemde personel giderlerine yansıtılmaktadır.

c) İzin hakları:

Kullanılmamış izin haklarından doğan yükümlülükler, hak kazanıldıkları dönemlerde tahakkuk edilir.

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

d) Kıdeme teşvik primi karşılığı:

Grup'un belli bir kıdemin üzerindeki çalışanlarına ödenen "Kıdeme Teşvik Primi" adı altında sağladığı bir fayda bulunmaktadır. Konsolide finansal tablolarda tahakkuk etmiş olan kıdeme teşvik primi karşılığı, gelecekteki olası yükümlülüklerin tahmini toplam karşılığının şimdiki zamana indirgenmiş değerini ifade eder (Not 17).

Dövizli işlemler

Yıl içinde gerçekleşen dövizli işlemler, işlem tarihlerinde geçerli olan döviz kurları üzerinden çevrilmiştir. Dövize dayalı parasal varlık ve yükümlülükler, dönem sonunda geçerli olan döviz kurları üzerinden Türk Lirası'na çevrilmiştir. Dövize dayalı parasal varlık ve yükümlülüklerin çevrimlerinden doğan kur farkı geliri veya zararları aktifleştirilen borçlanma maliyetlerinden kaynaklanan kur farkları dışında konsolide kapsamlı gelir tablosuna yansıtılır.

Hasılatın muhasebeleştirilmesi

Grup, TFRS 15 "Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat Standardı" doğrultusunda aşağıda yer alan beş aşamalı model kapsamında hasılatı konsolide finansal tablolarında muhasebeleştirmektedir.

- Müşteriler ile yapılan sözleşmelerin tanımlanması
- Sözleşmelerdeki edim yükümlülüklerinin tanımlanması
- Sözleşmelerdeki işlem bedelinin belirlenmesi
- İşlem bedelinin edim yükümlülüklerine dağıtılması
- Hasılatın muhasebeleştirilmesi

Grup, müşterilerle yapılan her bir sözleşmede taahhüt ettiği mal veya hizmetleri değerlendirerek, söz konusu mal veya hizmetleri devretmeye yönelik verdiği her bir taahhüdü ayrı bir edim yükümlülüğü olarak belirlemektedir.

Her bir edim yükümlülüğü için, edim yükümlülüğünün zamana yayılı olarak mı yoksa belirli bir anda mı yerine getirileceği sözleşme başlangıcında belirlenir. Grup, bir mal veya hizmetin kontrolünü zamanla devreder ve dolayısıyla ilgili satışlara ilişkin edim yükümlülüklerini zamana yayılı olarak yerine getirirse, söz konusu edim yükümlülüklerinin tamamen yerine getirilmesine yönelik ilerlemeyi ölçerek hasılatı zamana yayılı olarak konsolide finansal tablolara alır.

Grup, taahhüt edilmiş bir mal veya hizmeti müşterisine devrederek edim yükümlülüğünü yerine getirdiğinde veya getirdikçe, bu edim yükümlülüğüne tekabül eden işlem bedelini hasılat olarak konsolide finansal tablolarına kaydeder. Mal veya hizmetlerin kontrolü müşterilerin eline geçtiğinde (veya geçtikçe) mal veya hizmet devredilmiş olur.

Grup, satışı yapılan mal veya hizmetin kontrolünün müşteriye devrini değerlendirirken,

a) Grup'un mal veya hizmete ilişkin tahsil hakkına sahipliği,
b) müşterinin mal veya hizmetin yasal mülkiyetine sahipliği,
c) mal veya hizmetin zilyetliğinin devri,
d) müşterinin mal veya hizmetin mülkiyetine sahip olmaktan doğan önemli risk ve getirilere sahipliği,
e) müşterinin mal veya hizmeti kabul etmesi koşullarını dikkate alır.

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Hasılatın muhasebeleştirilmesi (Devamı)

Grup, sözleşmenin başlangıcında, müşteriye taahhüt ettiği mal veya hizmetin devir tarihi ile müşterinin bu mal veya hizmetin bedelini ödediği tarih arasında geçen sürenin bir yıl veya daha az olacağını öngörmesi durumunda, taahhüt edilen bedelde önemli bir finansman bileşeninin etkisi için düzeltme yapmamaktadır. Diğer taraftan, hasılatın içerisinde önemli bir finansman unsuru bulunması durumunda, hasılat değeri gelecekte oluşacak tahsilatların, finansman unsuru içerisinde yer alan faiz oranı ile indirgenmesi ile tespit edilir. Fark, tahakkuk esasına göre esas faaliyetlerden diğer gelirler olarak ilgili dönemlere kaydedilir.

Karşılıklar

Grup'un geçmişteki işlemlerinin sonucunda mevcut hukuki veya geçerli bir yükümlülüğünün bulunması ve yükümlülüğün yerine getirilmesi için kaynakların dışa akmasının gerekli olabileceği ve tutar için güvenilir bir tahminin yapılabileceği durumlarda karşılıklar oluşturulur. Karşılıklar, konsolide bilanço tarihi itibariyle yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın Grup yönetimi tarafından yapılan en iyi tahmine göre hesaplanır ve etkisinin önemli olduğu durumlarda konsolide bilanço tarihindeki değerine indirgenmesi için iskonto edilir.

Taahhütler, koşullu varlıklar ve yükümlülükler

Geçmiş olaylardan kaynaklanan ve mevcudiyeti işletmenin tam olarak kontrolünde bulunmayan gelecekteki bir veya daha fazla kesin olmayan olayın gerçekleşip gerçekleşmemesi ile teyit edilebilecek muhtemel yükümlülükler ve varlıklar konsolide finansal tablolara alınmamakta ve koşullu yükümlülükler ve varlıklar olarak değerlendirilmektedir (Not 22).

Temettü

Grup, temettü gelirlerini ilgili temettüyü alma hakkı oluştuğu tarihte konsolide finansal tablolara yansıtmaktadır. Temettü borçları, kar dağıtımının bir unsuru olarak beyan edildiği dönemde yükümlülük olarak konsolide finansal tablolara yansıtılır.

Hisse başına kazanç

Konsolide kapsamlı gelir tablosunda belirtilen hisse başına kazanç, net karın, dönem boyunca mevcut bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesi ile tespit edilir.

Türkiye'de şirketler mevcut hissedarlarına birikmiş karlardan ve özkaynak enflasyon düzeltmesi farkları hesabından hisseleri oranında hisse dağıtarak ("Bedelsiz Hisseler") sermayelerini arttırabilir. Hisse başına kar hesaplanırken bu bedelsiz hisse ihracı çıkarılmış hisseler olarak sayılır. Dolayısıyla hisse başına kar hesaplamasında kullanılan ağırlıklı hisse adedi ortalaması, hisselerin bedelsiz olarak çıkarılmasını geriye dönük olarak uygulamak suretiyle elde edilir.

Bölümlere göre raporlama

TFRS 11, "Müşterek Anlaşmalar" standardı, iş ortaklıklarını konsolide finansal tablolarda özkaynak yönetimine göre muhasebeleştirmeyi zorunlu kılmıştır. Bu değişiklik Grup tarafından geriye dönük olarak uygulanmıştır. Bu kapsamda Opet bağlı ortaklıkları ve müşterek yönetime tabi ortaklıkları özkaynak metodu ile değerlenmiş olup, akaryakıt dağıtım bölümü, bölümlere göre raporlama kapsamından çıkarılmıştır. Konsolidasyon kapsamında sadece rafinaj bölümü kalmış olması sebebiyle 1 Ocak 2013 tarihinden başlamak üzere bölümlere göre raporlama yapılmamaktadır.

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

Nakit akış tablosu

Nakit akış tablosunda, döneme ilişkin nakit akım tabloları işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır.

İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları Grup'un faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarını gösterir.

Yatırım faaliyetleri ile ilgili nakit akışları, Grup'un yatırım faaliyetlerinde (sabit yatırımlar ve finansal yatırımlar) kullandığı ve elde ettiği nakit akışlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışları, Grup'un finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

Araştırma ve geliştirme giderleri

Araştırma masrafları, oluştuğu dönem içerisinde kapsamlı gelir tablosuna kaydedilir.

Geliştirme faaliyetleri (ya da Grup içi bir projenin gelişim aşaması) sonucu ortaya çıkan işletme içi yaratılan maddi olmayan duran varlıklar yalnızca aşağıda belirtilen şartların tamamı karşılandığında kayda alınırlar:

- duran varlığın kullanıma hazır ya da satılmaya hazır hale getirilebilmesi için tamamlanmasının teknik anlamda mümkün olması,
- duran varlığı tamamlama, kullanma veya satma niyetinin olması,
- duran varlığın kullanılabilir veya satılabilir olması,
- varlığın ne şekilde ileriye dönük olası bir ekonomik fayda sağlayacağının belli olması,
- duran varlığın gelişimini tamamlamak, söz konusu varlığı kullanmak ya da satmak için uygun teknik, finansal ve başka kaynakların olması ve
- varlığın geliştirme maliyetinin, geliştirme sürecinde güvenilir bir şekilde ölçülebilir olması.

Diğer geliştirme giderleri gerçekleştiğinde gider olarak kaydedilmektedir. Önceki dönemde gider kaydedilen geliştirme gideri sonraki dönemde aktifleştirilemez.

Devlet teşvik ve yardımları

Devlet teşvikleri ile birlikte yatırım, araştırma ve geliştirme teşvikleri; Grup'un teşvik talepleri ile ilgili olarak yetkililer tarafından onaylandığı zaman tahakkuk esasına göre gerçeğe uygun değer ile muhasebeleştirilir.

Yatırım indirimi istisnası kapsamında indirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan devlet teşvikleri TMS-12 Gelir Vergileri standardı kapsamında değerlendirilmektedir.

NOT 2 -Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.3. Önemli muhasebe politikalarının özeti (Devamı)

İşletme birleşmeleri ve şerefiye

İşletme birleşmeleri, TFRS 3, "İşletme Birleşmeleri" kapsamında satın alma yöntemine göre muhasebeleştirilir. 1 Ocak 2011 tarihinden önceki işletme birleşmelerinde bir işletmenin satın alınması ile ilgili katlanılan satın alma maliyeti, iktisap edilen işletmenin satın alma tarihindeki tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerine dağıtılır. Satın alım maliyetinin iktisap edilen işletmenin tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerlerindeki iktisap edenin payını aşan kısmı şerefiye olarak konsolide finansal tablolarda muhasebeleştirilir. İşletme birleşmelerinde iktisap edilen işletmenin/şirketin finansal tablolarında yer almayan ancak şerefiyenin içerisinden ayrılabilme özelliğine sahip varlıklar, maddi olmayan duran varlıklar (marka değeri gibi) ve/veya şarta bağlı yükümlülükler gerçeğe uygun değerleri ile konsolide finansal tablolara yansıtılır. İşletme birleşmesi sırasında oluşan şerefiye amortismana tabi tutulmaz, bunun yerine yılda bir kez veya şartların değer düşüklüğünü işaret ettiği durumlarda daha sık aralıklarla değer düşüklüğü tespit çalışmasına tabi tutulur.

İktisap edilen tanımlanabilir varlık, yükümlülük ve şarta bağlı yükümlülüklerin gerçeğe uygun değerindeki iktisap edenin payının işletme birleşmesi maliyetini aşması durumunda ise fark gelir olarak kaydedilir.

1 Ocak 2011 tarihinden sonra gerçekleşen işletme birleşmelerinde, 1 Ocak 2011 tarihi itibariyle geçerli olan yeniden düzenlemiş TFRS 3 "İşletme Birleşmeleri" standardı uygulanmaktadır. Yeniden düzenlenmiş TFRS 3'ün temel farkı satın alma sırasında katlanılan bütün işlem maliyetlerinin kar/zararda muhasebeleştirilmesidir. 2018 yılı içerisinde gerçekleşen ve yeniden düzenlenmiş TFRS 3'ün uygulanmasını gerektiren bir işletme birleşmesi yoktur.

Şerefiye, değer düşüklüğü tespiti için nakit üreten birimlere dağıtılır. Dağıtım, şerefiyenin oluşmasına neden olan işletme birleşmesinden fayda elde etmesi beklenen nakit üreten bir ya da birden fazla birime yapılır. Grup, 28 Aralık 2006 tarihindeki Opet iktisabı nedeniyle Opet'in yurtiçindeki önemli pazar pozisyonu ve Tüpraş ile birlikteliğinin yaratacağı sinerjiyi, şerefiyenin oluşmasına ana sebep olarak değerlendirmektedir. Buna bağlı olarak Grup yönetimi, Opet, bağlı ortaklıkları ve müşterek yönetime tabi ortaklıklarını tek bir nakit üreten birim olarak değerlendirmektedir.

2.4. Muhasebe politikaları, muhasebe tahminlerinde değişiklikler ve hatalar

Yeni bir TMS/TFRS'nin ilk kez uygulanmasından kaynaklanan muhasebe politikası değişiklikleri, söz konusu TMS/TFRS'nin şayet varsa, geçiş hükümlerine uygun olarak geriye veya ileriye dönük olarak uygulanmaktadır. Herhangi bir geçiş hükmünün yer almadığı değişiklikler, muhasebe politikasında isteğe bağlı yapılan önemli değişiklikler veya tespit edilen muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanmakta ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenmektedir.

NOT 2 - Konsolide finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (Devamı)

2.5. Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları

Varlık ve yükümlülüklerin kayıtlı değerleri üzerinde önemli etkisi olan muhasebe tahminleri aşağıdaki gibidir:

a) Ertelenmiş vergi varlığı

Ertelenmiş vergi varlığı gelecek yıllarda vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğunun tespiti halinde kayıtlara alınmaktadır. Vergilendirilebilen gelirin oluşmasının muhtemel olduğu durumlarda ertelenmiş vergi varlıkları, indirilebilir geçici farklar ve indirimli kurumlar vergisi ödemesine imkan sağlayan yatırım indirimleri nedeniyle hak kazanılan vergi avantajları üzerinden hesaplanmaktadır.

Grup, söz konusu yatırım indirimlerine ilişkin ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliğini, vergilendirilebilir kar tahminlerini içeren iş modellerini baz alarak değerlendirmektedir. Bu iş modelleri satış miktarları, satış fiyatları ve kur beklentileri gibi ileriye dönük yönetim tahminlerini içermektedir. Yatırım teşviklerinin ileriye dönük kullanımına ilişkin yapılan duyarlılık analizlerinin sonucunda, ilgili tahminlerde gerçekleşecek %10 oranında artış/azalışın, ilgili ertelenmiş vergi varlıklarının geri kazanılabilirliğine herhangi bir etkisinin olmadığı sonucuna varılmıştır (Not 29).

b) Nakit akış riskinden korunma işlemleri

Not 32'de açıklandığı üzere, Grup, 982.082 bin ABD Doları tutarındaki yatırım kredilerini, gerçekleşme olasılığı yüksek ihraç gelirleri nedeniyle maruz kalınan ABD doları spot kur riskine karşı korunma aracı olarak kullanmakta ve bu kapsamda yapılan 'etkinlik testi' neticesinde nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulamaktadır. Söz konusu etkinlik testlerinde kullanılan ihracat gelirlerine ilişkin yapılan bütçe tahminlerinin temelinde satış miktarlarına ve fiyatlarına ilişkin önemli tahmin ve varsayımlar bulunmaktadır. Grup, etkinlik testine baz olan tahminlere ilişkin gerçekleştirmiş olduğu duyarlılık analizlerinin sonucunda, tahminlerde gerçekleşecek %10 oranında artış/azalışın, etkinlik testlerinin değerlendirilmesinde önemli bir etkisi olmadığı sonucuna varmıştır.

c) Kıdem tazminatı karşılığı:

Kıdem tazminatı karşılığının hesaplamasında çalışan devir hızı, iskonto oranları ve maaş artışları gibi aktüeryal varsayımlar kullanılmaktadır. Hesaplamaya ilişkin detaylar çalışanlara sağlanan faydalar dipnotunda belirtilmiştir (Not 17).

d) Faydalı ömür:

Maddi varlıklar, yatırım amaçlı gayrimenkuller ve şerefiye haricindeki maddi olmayan varlıklar tahmini faydalı ömürleri boyunca itfaya tabi tutulmuştur. Yönetim tarafından belirlenen faydalı ömürler Not 2.3'de açıklanmıştır.

e) Şerefiye değer düşüklüğü tespit çalışmaları:

Grup, Opet alımından kaynaklanan şerefiyeyi Not 2.3'de belirtildiği üzere yılda bir kez veya şartların değer düşüklüğünü işaret ettiği durumlarda daha sık aralıklarla değer düşüklüğü tespit çalışmasına tabi tutmaktadır. Söz konusu nakit üreten birimin geri kazanılabilir değeri iskonto edilmiş nakit akış projeksiyonlarına göre tespit edilmiştir. Bu hesaplamalar belirli tahmin ve varsayımlar içermektedir. Grup, 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibariyle yapmış olduğu değer düşüklüğü testleri sonucunda şerefiye tutarında herhangi bir değer düşüklüğü tespit etmemiştir. Grup'un finansal tablolarında şerefiye tutarı Opet iştirak değerinin üzerine sınıflandırılmıştır (Not 10).

NOT 3 - İşletme birleşmeleri

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıl içerisinde gerçekleşen herhangi bir işletme birleşmesi yoktur.

NOT 4 - Nakit ve nakit benzerleri

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Bankalar		
Gelir payı (bloke)	**1.425.142**	1.198.211
Vadeli mevduat	**4.551.877**	7.568.764
Vadesiz mevduat	**1.203**	23.971
Vadeli mevduat faiz tahakkukları	**4.606**	11.123
Toplam	**5.982.828**	8.802.069

Gelir payı (bloke)

Şirket tarafından, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde belirlendiği üzere, müşterilerden alınan gelir payı bankalarda tutulmakta ve Şirket kayıtlarında bloke mevduat olarak değerlendirilmektedir. Gelir payları 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla devlet iç borçlanma senetleri faiz oranları ile vadeli mevduat olarak ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilmiştir (Not 15).

Vadeli mevduat ve diğer hazır değerler

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla vadeli mevduatların detayı aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2018

	Etkin faiz oranı (%)	**1 aydan kısa**	**1 - 3 ay arası**	**Toplam**
TL	**23,91**	**149.375**	**-**	**149.375**
ABD Doları	**4,68**	**2.635.014**	**107.196**	**2.742.210**
Avro	**2,71**	**1.653.547**	**6.631**	**1.660.178**
İngiliz Sterlini	**1,40**	**114**	**-**	**114**
Vadeli mevduat		**4.438.050**	**113.827**	**4.551.877**

31 Aralık 2017

	Etkin faiz oranı (%)	1 aydan kısa	1 - 3 ay arası	Toplam
TL	13,94	74.655	1.917	76.572
ABD Doları	4,37	6.944.727	17.917	6.962.644
Avro	2,13	499.531	29.463	528.994
İngiliz Sterlini	1,40	554	-	554
Vadeli mevduat		7.519.467	49.297	7.568.764

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla konsolide nakit akış tablosunda yer alan nakit ve nakit benzeri değerler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Hazır değerler	**5.982.828**	8.802.069
Eksi: Bloke mevduatlar (Gelir payı)	**(1.425.142)**	(1.198.211)
Eksi: Vadeli mevduat faiz tahakkukları	**(4.606)**	(11.123)
Nakit ve nakit benzeri değerler	**4.553.080**	7.592.735

NOT 5 - Borçlanmalar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kısa vadeli borçlanmalar:		
Kısa vadeli banka kredileri	**1.139.773**	340.875
Kredi faiz tahakkukları	**2.096**	-
Toplam	**1.141.869**	340.875
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:		
Uzun vadeli banka kredilerinin kısa vadeli taksitleri	**2.780.773**	2.156.144
Çıkarılmış tahviller	**-**	2.640.330
Kredi faiz tahakkukları	**156.611**	93.429
Tahvil faiz tahakkukları	**34.145**	42.936
Toplam	**2.971.529**	4.932.839
Uzun vadeli borçlanmalar:		
Uzun vadeli banka kredileri	**10.148.979**	7.136.940
Çıkarılmış tahviller	**3.682.630**	2.640.330
Kredi faiz tahakkukları	**4.533**	-
Toplam	**13.836.142**	9.777.270
Toplam borçlanmalar	**17.949.540**	15.050.984

Tüpraş, 12 Ekim 2017 tarihinde Londra Borsasına kote, 700 milyon ABD Doları nominal değerde, 7 yıl vadeli, 6 ayda bir kupon ödemeli ve vade sonunda anapara ve kupon ödemeli, yıllık %4,5 faiz oranlı tahvil ihraç etmiştir.

Tüpraş, işletme sermayesi ihtiyaçlarının karşılanması ve borçlanma vadelerinin ağırlıklı ortalamasının uzatılmasını teminen, uzun vadeli dış finansman sağlanması amacıyla HSBC (Koordinatör), ING (Kredi Temsilcisi), The Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ, Ltd., Citibank N.A., Intesa Sanpaolo ve JPMorgan Chase Bank, N.A., London Branch'tan oluşan bankalar topluluğu ile kredi sözleşmesi imzalamıştır. Bu sözleşmelere istinaden 29 Mart 2016 tarihinde 261,5 milyon Avro ve 157,5 milyon ABD Doları tutarlarında kredi kullanılmıştır. Krediler 6 ayda bir faiz ödemeli, ilk 3 yıl geri ödemesiz ve toplam 5 yıl vadelidir.

Tüpraş, 2 Kasım 2012 tarihinde Londra Borsasına kote, 700 milyon ABD Doları nominal değerde, 5,5 yıl vadeli, 6 ayda bir kupon ödemeli ve vade sonunda anapara ve kupon ödemeli, yıllık %4,125 faiz oranlı ihraç ettiği tahvili 30 Nisan 2018 tarihinde ödemiştir.

Tüpraş 2011 yılında, Fuel Oil Dönüşüm Projesi Yatırımının finansmanı için 3 ayrı kredi anlaşması imzalamış olup, bu anlaşmalara istinaden 2011-2015 yılları arasında kredi sigorta ödemeleri ve yatırım harcamaları için toplam 1.998 milyon ABD Doları tutarında kredi kullanmıştır. Finansman paketi kapsamında İspanyol İhracat Kredi Kuruluşu (CESCE) ve İtalyan İhracat Kredi Kuruluşu (SACE) tarafından sigorta edilen krediler ilk 4 yıl anapara ve faiz geri ödemesiz, toplam 12 yıl vadeli, üçüncü kredi anlaşması ise ilk 4 yıl anapara geri ödemesiz, toplam 7 yıl vadelidir. Bu kredilerin geri ödemeleri 2015 yılında başlamış olup 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla kredilerin toplam tutarı 954 milyon ABD Dolarıdır (31 Aralık 2017-1.239 milyon ABD Doları).

NOT 5 - Borçlanmalar (Devamı)

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla kısa ve uzun vadeli borçlanmaların para birimi ve etkin faiz oranı bilgileri aşağıdaki gibidir:

			31 Aralık 2018
	Etkin faiz oranı (%)	**Orijinal bakiyeler**	**Bin TL**
Kısa vadeli borçlanmalar:			
ABD Doları krediler	**3,83**	**160.000.000**	**841.745**
TL krediler (*)	**24,25**	**298.027.981**	**298.028**
Faiz tahakkukları			**2.096**
Toplam kısa vadeli borçlanmalar			**1.141.869**
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:			
ABD Doları krediler	**4,34**	**303.932.787**	**1.598.959**
Avro krediler	**2,07**	**117.138.055**	**706.108**
TL krediler	**18,80**	**475.705.563**	**475.706**
			2.780.773
Faiz tahakkukları			**190.756**
Toplam uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			**2.971.529**
Uzun vadeli borçlanmalar:			
ABD Doları krediler	**4,36**	**1.194.244.687**	**6.282.802**
ABD Doları tahviller	**4,55**	**700.000.000**	**3.682.630**
Avro krediler	**2,05**	**174.435.583**	**1.051.498**
TL krediler	**24,11**	**2.814.678.778**	**2.814.679**
			13.831.609
Faiz tahakkukları			**4.533**
Toplam uzun vadeli borçlanmalar			**13.836.142**

(*) 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, ÖTV, Gümkart ve SGK borçlarının ödenmesinde bankalar tarafından Şirket'e 245.028 bin TL tutarında faizsiz kredi sağlanmıştır (31 Aralık 2017 - 327.673 bin TL).

NOT 5 - Borçlanmalar (Devamı)

			31 Aralık 2017
	Etkin faiz oranı (%)	Orijinal bakiyeler	Bin TL
Kısa vadeli borçlanmalar:			
ABD Doları krediler	1,45	3.500.000	13.202
TL krediler (*)	-	327.673.483	327.673
Faiz tahakkukları			-
Toplam kısa vadeli borçlanmalar			340.875
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları:			
ABD Doları krediler	3,58	316.227.073	1.192.776
ABD Doları tahviller	4,17	700.000.000	2.640.330
Avro krediler	3,26	9.220.636	41.636
TL krediler	12,48	921.732.026	921.732
			4.796.474
Faiz tahakkukları			136.365
Toplam uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları			4.932.839
Uzun vadeli borçlanmalar:			
ABD Doları krediler	3,38	1.460.677.340	5.509.529
ABD Doları tahviller	4,55	700.000.000	2.640.330
Avro krediler	2,06	291.146.521	1.314.672
TL krediler	13,43	312.738.562	312.739
			9.777.270
Faiz tahakkukları			-
Toplam uzun vadeli borçlanmalar			9.777.270

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla uzun vadeli borçlanmaların vade analizi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
1-2 yıl arası	**4.188.207**	1.867.259
2-3 yıl arası	**2.860.518**	1.683.158
3-4 yıl arası	**1.349.307**	1.373.304
4-5 yıl arası	**1.347.878**	960.727
5 yıl ve üzeri	**4.090.232**	3.892.822
Toplam	**13.836.142**	9.777.270

NOT 5 - Borçlanmalar (Devamı)

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla borçlanmaların hareketi aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	**15.050.984**	12.134.265
Alınan yeni finansal borçlar	**38.952.115**	43.859.854
Anapara ödemeleri	**(41.005.302)**	(42.051.025)
Faiz tahakkukları değişimi	**61.020**	28.282
Kur farkları değişimi	**4.890.723**	1.079.608
31 Aralık	**17.949.540**	15.050.984

Borçlanmaların yeniden fiyatlandırmaya kalan sürelerine ilişkin faize duyarlılık dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
1-90 gün	**5.576.072**	3.294.726
91-365 gün	**4.910.633**	7.784.235
1-5 yıl	**3.772.017**	1.162.249
5 yıl üzeri	**3.690.818**	2.809.774
Toplam	**17.949.540**	15.050.984

NOT 6 - Ticari alacaklar ve borçlar

Kısa vadeli ticari alacaklar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ticari alacaklar	**4.327.765**	3.658.736
İlişkili taraflardan ticari alacaklar (Not 31)	**1.132.117**	1.399.601
Şüpheli ticari alacaklar	**4.740**	3.184
Diğer ticari alacaklar	**21**	16
Eksi: Vadeli satışlardan kaynaklanan ertelenen finansman geliri	**(31.165)**	(31.320)
Eksi: Şüpheli ticari alacak karşılığı	**(4.740)**	(3.184)
Toplam kısa vadeli ticari alacaklar (net)	**5.428.738**	5.027.033

Tüpraş, yurtiçi alacaklarını devlet iç borçlanma senetleri faiz oranlarını kullanarak, yurtdışı alacaklarını aylık libor oranlarını kullanarak iskonto etmektedir.

Tüpraş, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla gayri kabili rücu faktoring kapsamında faktoring şirketlerinden tahsil etmiş olduğu 2.332.000 bin TL'yi (31 Aralık 2017 - 860.788 bin TL) ticari alacaklardan düşmüştür.

Şüpheli ticari alacak karşılığının 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	**3.184**	2.676
Dönem içerisindeki artış	**2.018**	581
Dönem içerisindeki tahsilatlar	**(462)**	(73)
31 Aralık	**4.740**	3.184

NOT 6 - Ticari alacaklar ve borçlar (devamı)

Kısa vadeli ticari borçlar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ticari borçlar	**7.425.166**	8.106.081
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 31)	**77.096**	115.456
Eksi: Vadeli alışlardan kaynaklanan ertelenen finansman gideri	**(6.121)**	(8.371)
Toplam kısa vadeli ticari borçlar (net)	**7.496.141**	8.213.166

Tüpraş, kısa vadeli ticari borçlarını aylık libor oranlarını kullanarak iskonto etmektedir.

NOT 7 - Diğer alacaklar ve borçlar

Kısa vadeli diğer alacaklar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Verilen depozito ve teminatlar	**8.088**	66.887
Personelden alacaklar	**12.809**	9.141
Sigorta tazminat alacakları	**8.151**	8.239
Şüpheli diğer alacaklar	**324**	360
Eksi: Şüpheli diğer alacaklar karşılığı	**(324)**	(360)
Toplam	**29.048**	84.267

NOT 8 - Stoklar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İlk madde ve malzeme	**1.117.820**	1.901.787
Yarı mamuller	**1.799.367**	1.278.257
Mamuller	**2.122.910**	1.401.057
Ticari mallar	**76.043**	195.767
Yoldaki mallar	**1.705.496**	487.155
Diğer stoklar	**30.964**	28.313
	6.852.600	5.292.336
Stok değer düşüklüğü karşılığı	**(87.855)**	(1.246)
Toplam	**6.764.745**	5.291.090

Stok değer düşüklüğü karşılığının 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	**1.246**	-
Dönem içerisindeki artışlar	**87.855**	1.246
Dönem içerisindeki iptaller	**(1.246)**	-
31 Aralık	**87.855**	1.246

NOT 9 - Finansal yatırımlar

Satılmaya hazır finansal yatırımlar:

	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
	İştirak oranı (%)	**Tutar**	İştirak oranı (%)	Tutar
Körfez Ulaştırma A.Ş.	-	-	100,00	9.000
		-		9.000

Körfez, 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla tam konsolidasyon kapsamına alınmıştır.

NOT 10 - Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımlar

		31 Aralık 2018		31 Aralık 2017
	İştirak oranı (%)	**Tutar**	İştirak oranı (%)	Tutar
OPET Petrolcülük A.Ş.	**40,00**	**1.266.334**	40,00	1.134.364
		1.266.334		1.134.364

28 Aralık 2006 tarihinde Opet hisselerinin satın alımından doğan 189.073 bin TL'lik şerefiye tutarı mali tablolarda özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların üzerine sınıflandırılmıştır.

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımlardaki değişimler aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	**1.134.364**	923.994
Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların;		
Mali yıl karlarındaki pay	**265.880**	244.639
Dağıttığı temettü	**(224.000)**	(70.000)
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)	**(393)**	712
Yeniden değerleme ve/veya sınıflandırma kazançları (kayıpları)	**72.644**	32.218
Yabancı para çevrim farkları	**17.839**	2.801
31 Aralık	**1.266.334**	1.134.364

Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımların özet mali tabloları (etkin ortaklık payı öncesi) aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Dönen varlıklar	**4.948.159**	3.783.607
Duran varlıklar	**2.963.133**	2.662.261
Toplam varlıklar	**7.911.292**	6.445.868
Kısa vadeli yükümlülükler	**3.282.386**	2.724.380
Uzun vadeli yükümlülükler	**1.935.753**	1.358.260
Özkaynaklar	**2.693.153**	2.363.228
Toplam kaynaklar	**7.911.292**	6.445.868

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Satış gelirleri (net)	**42.997.122**	28.391.084
Brüt kar	**1.878.634**	1.499.111
Faaliyet karı	**982.049**	702.728
Net dönem karı	**664.700**	611.597

NOT 10 - Özkaynak yöntemiyle değerlenen yatırımlar (Devamı)

Şerefiye değer düşüklüğü testi

Grup yönetimi Opet'in yurtiçindeki önemli pazar pozisyonu ve Tüpraş ile birlikteliğinin yaratacağı sinerjiyi, şerefiyenin oluşmasındaki ana sebepler olarak değerlendirmektedir. Buna bağlı olarak Grup yönetimi tarafından, Opet, bağlı ortaklıkları ve müşterek yönetime tabi ortaklıkları tek bir nakit üreten birim olarak değerlendirilerek şerefiye Opet üzerine dağıtılmıştır.

Söz konusu nakit üreten birimin gerçeğe uygun değer hesaplamaları vergi sonrası nakit akım projeksiyonlarını içermekte olup ABD Doları bazında tespit edilen bu projeksiyonlar Opet yönetimi tarafından onaylanan on yıllık planlara dayanmaktadır. Grup, içinde bulunduğu sektörde operasyonel sonuçların ve ileriye yönelik tahminlerin değerlendirilmesinde beş yıldan daha uzun bir süreye ilişkin analizin daha uygun olduğunu öngörmektedir ve dolayısıyla değer düşüklüğü testini on yıllık projeksiyonlara dayandırmaktadır. 31 Aralık 2018 tarihi itibariyle, Opet'in gerçeğe uygun değeri, şerefiye dahil edilmiş taşınan değerinin %20 üzerindedir.

Gerçeğe uygun değer hesaplama modelinde yer alan önemli varsayımlar aşağıdaki gibidir:

Brüt kar marjı	%3,2 - %4,0
İskonto oranı	%20,3

Opet yönetimi bütçelenen brüt kar marjını şirketin geçmiş performansını ve pazar büyüme beklentilerini esas alarak tespit etmiştir. Kullanılan iskonto oranı vergi sonrası iskonto oranı olup şirkete özgü riskleri de içermektedir. İskonto edilmiş nakit akımlarının hesaplanmasında kullanılan vergi sonrası iskonto oranının %1 daha yüksek/düşük olması senaryolarına göre, 31 Aralık 2018 tarihi itibariyle söz konusu gerçeğe uygun değer, Opet'in şerefiye dahil edilmiş taşınan değeri sırasıyla %6 oranında altında ve %52 oranında üzerinde olmaktadır.

Yukarıdaki varsayımlar kullanılarak yapılan değer düşüklüğü testleri sonucunda 31 Aralık 2018 tarihi itibariyle şerefiye tutarında herhangi bir değer düşüklüğü tespit edilmemiştir. Söz konusu nakit üreten birimin gerçeğe uygun değeri, defter değerinden yüksek olduğundan Şirket yönetimi kullanım değeri esasına göre geri kazanılabilir değer hesaplaması yapmamıştır.

Rekabet Kurulu soruşturması:

Rekabet Kurulu'nun 27.08.2018 tarih ve 18-29/484-M sayılı kararıyla; 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespitine yönelik olarak Grup'un İş Ortaklıklarından Opet hakkında soruşturma açılmasına karar verildiği belirtilmiş ve bu kapsamda Opet'ten savunma talep edilmiştir. Opet ilk yazılı savunmasını Rekabet Kurulu'na iletmiş olup, soruşturma süreci devam etmektedir.

NOT 11 - Yatırım amaçlı gayrimenkuller

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yatırım amaçlı gayrimenkuller 4.621 bin TL maliyet tutarındaki arsalardan oluşmaktadır (31 Aralık 2017 - 4.621 bin TL). Yatırım amaçlı arsaların makul değerleri 2018 yılsonunda yapılan değerleme çalışmaları kapsamında 156.767 bin TL olarak tespit edilmiştir.

NOT 12 - Maddi duran varlıklar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri maddi duran varlıklar ve ilgili amortisman giderlerinde gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2018	**İlaveler**	**Transferler**	**Çıkışlar**	**31 Aralık 2018**
Maliyet:					
Arazi ve arsalar	**48.814**	**-**	**16.138**	**(2.791)**	**62.161**
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	**3.645.079**	**40**	**76.667**	**(14)**	**3.721.772**
Binalar	**771.147**	**-**	**17.926**	**-**	**789.073**
Makine, tesis ve cihazlar	**12.001.323**	**90**	**669.851**	**(14.033)**	**12.657.231**
Taşıt araçları	**1.221.669**	**12.055**	**16.110**	**(471)**	**1.249.363**
Döşeme ve demirbaşlar	**134.130**	**1.752**	**(5.724)**	**(1.599)**	**128.559**
Yapılmakta olan yatırımlar	**500.802**	**646.079**	**(806.962)**	**-**	**339.919**
Özel maliyetler	**-**	**-**	**1.070**	**-**	**1.070**
Diğer maddi duran varlıklar	**2.614**	**1.443**	**-**	**-**	**4.057**
	18.325.578	**661.459**	**(14.924)**	**(18.908)**	**18.953.205**
Birikmiş amortisman:					
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	**(1.304.166)**	**(152.103)**	**-**	**13**	**(1.456.256)**
Binalar	**(193.944)**	**(16.744)**	**-**	**-**	**(210.688)**
Makine, tesis ve cihazlar	**(4.235.088)**	**(382.664)**	**-**	**6.677**	**(4.611.075)**
Taşıt araçları	**(206.631)**	**(45.970)**	**-**	**266**	**(252.335)**
Döşeme ve demirbaşlar	**(80.869)**	**(2.476)**	**-**	**1.493**	**(81.852)**
Özel maliyetler	**-**	**(44)**	**-**	**-**	**(44)**
Diğer maddi duran varlıklar	**(1.443)**	**(345)**	**-**	**-**	**(1.788)**
	(6.022.141)	**(600.346)**	**-**	**8.449**	**(6.614.038)**
Net defter değeri	**12.303.437**				**12.339.167**

	1 Ocak 2017	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2017
Maliyet:					
Arazi ve arsalar	48.844	-	-	(30)	48.814
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	3.687.757	-	78.694	(121.372)	3.645.079
Binalar	744.592	-	37.325	(10.770)	771.147
Makine, tesis ve cihazlar	11.420.284	353	666.623	(85.937)	12.001.323
Taşıt araçları	749.479	470.979	2.208	(997)	1.221.669
Döşeme ve demirbaşlar	114.397	1.046	22.356	(3.669)	134.130
Yapılmakta olan yatırımlar	649.948	686.922	(836.068)	-	500.802
Diğer maddi duran varlıklar	1.488	1.126	-	-	2.614
	17.416.789	1.160.426	(28.862)	(222.775)	18.325.578
Birikmiş amortisman:					
Yeraltı ve yerüstü düzenleri	(1.272.244)	(150.700)	-	118.778	(1.304.166)
Binalar	(188.970)	(15.723)	-	10.749	(193.944)
Makine, tesis ve cihazlar	(3.972.568)	(336.629)	-	74.109	(4.235.088)
Taşıt araçları	(171.865)	(35.403)	-	637	(206.631)
Döşeme ve demirbaşlar	(68.301)	(16.069)	-	3.501	(80.869)
Diğer maddi duran varlıklar	(1.365)	(78)	-	-	(1.443)
	(5.675.313)	(554.602)	-	207.774	(6.022.141)
Net defter değeri	11.741.476				12.303.437

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait kapsamlı konsolide gelir tablosunda 600.346 bin TL tutarındaki (31 Aralık 2017 - 554.602 bin TL) amortisman giderinin 568.863 bin TL tutarındaki kısmı (31 Aralık 2017 - 527.359 bin TL) satılan malın maliyetinde, 4 bin TL tutarındaki kısmı (31 Aralık 2017 - 3 bin TL) pazarlama giderlerinde, 31.479 bin TL tutarındaki kısmı (31 Aralık 2017 - 27.240 bin TL) genel yönetim giderlerinde yer almaktadır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla maddi duran varlıklar üzerinde herhangi bir ipotek bulunmamaktadır (31 Aralık 2017 - Yoktur).

Tüpraş 31Aralık 2018 tarihi itibarıyla 64.838 bin TL tutarındaki borçlanma maliyetini finansal tablolarında aktifleştirmiştir (31 Aralık 2017 - 69.535 bin TL).

NOT 13 - Maddi olmayan duran varlıklar

Diğer maddi olmayan duran varlıklar:

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla diğer maddi olmayan duran varlıklar ve ilgili itfa paylarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2018	**İlaveler**	**Transferler**	**Çıkışlar**	**31 Aralık 2018**
Maliyet:					
Haklar ve yazılımlar	**81.464**	**222**	**9.556**	**-**	**91.242**
Geliştirme giderleri	**80.039**	**-**	**5.368**	**-**	**85.407**
	161.503	**222**	**14.924**	**-**	**176.649**
Birikmiş itfa payları:					
Haklar ve yazılımlar	**(43.060)**	**(11.235)**	**-**	**-**	**(54.295)**
Geliştirme giderleri	**(53.256)**	**(10.913)**	**-**	**-**	**(64.169)**
	(96.316)	**(22.148)**	**-**	**-**	**(118.464)**
Net defter değeri	**65.187**				**58.185**

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla diğer maddi olmayan varlıklar ve ilgili itfa paylarında gerçekleşen hareketler aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2017	İlaveler	Transferler	Çıkışlar	31 Aralık 2017
Maliyet:					
Haklar ve yazılımlar	64.330	257	17.226	(349)	81.464
Geliştirme giderleri	68.403	-	11.636	-	80.039
	132.733	257	28.862	(349)	161.503
Birikmiş itfa payları:					
Haklar ve yazılımlar	(36.449)	(6.960)	-	349	(43.060)
Geliştirme giderleri	(41.178)	(12.078)	-	-	(53.256)
	(77.627)	(19.038)	-	349	(96.316)
Net defter değeri	55.106				65.187

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren ara döneme ait kapsamlı konsolide gelir tablosunda 22.148 bin TL'lik (31 Aralık 2017 – 19.038 bin TL) itfa payı giderinin tamamı genel yönetim giderlerinde (31 Aralık 2017 - Genel yönetim giderleri 19.030 bin TL, Satılan malın maliyeti 8 bin TL) yer almaktadır.

NOT 14 - Peşin ödenmiş giderler

Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Peşin ödenen sigorta ve diğer giderler	**81.320**	49.102
Verilen sipariş avansları	**27.369**	13.295
Toplam	**108.689**	62.397

NOT 14 - Peşin ödenmiş giderler (Devamı)

Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İlişkili taraflara verilen sabit kıymet avansları (Not 31)	**252.101**	69.191
İlişkili olmayan taraflara verilen sabit kıymet avansları	**124.885**	28.413
Peşin ödenen diğer giderler	**1.014**	1.672
Toplam	**378.000**	99.276

NOT 15 - Diğer Varlık ve Yükümlülükler

Diğer dönen varlıklar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Tecil edilen Katma Değer Vergisi ("KDV")	**843.703**	423.200
Vadeli mal-alım satım işlemleri gelir tahakkuku	**761.184**	-
İade alınacak KDV	**622.111**	-
Tecil edilen Özel Tüketim Vergisi ("ÖTV")	**67.912**	91.647
Yedek parça ve malzeme stokları	**67.081**	57.566
Mahsup edilecek vergi ve fonlar	**57.120**	85.251
Gelir tahakkukları	**16.141**	37.675
Devreden KDV	**2.579**	47.969
Diğer çeşitli dönen varlıklar	**34.794**	8.951
Toplam	**2.472.625**	752.259

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla vadeli mal-alım satım işlemleri gelir tahakkukları Tüpraş'ın fiyat riskine maruz kalan stokları için yapılan swap işlemleri ile sıfır maliyetli koridor işlemleri gelir tahakkuklarından oluşmaktadır. Toplam 5.625 bin varil ham petrol stokları için yapılmış swap işlemlerinin ağırlıklı ortalama sabit fiyatı 71,43 ABD Doları/varil'dir. Toplam 5.625 bin varil ham petrol stokları için yapılmış sıfır maliyetli koridor işlemlerinin ağırlıklı ortalama alım fiyatı 69,37 ABD Doları/varil, ağırlıklı ortalama satım fiyatı 74,21 ABD Doları/varil'dir. 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren mal alım-satım işlemlerinin ilgili gelir tahakkukları satılan malın maliyeti hesabında muhasebeleştirilmiş olup 8 Ocak 2019 tarihi itibarıyla tahsil edilmiştir.

Diğer duran varlıklar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Yedek parça ve malzeme stokları	**1.284.892**	1.030.649
Diğer	**7.925**	1.146
Yedek parça ve malzeme stokları değer düşüklüğü karşılığı	**-**	(19.156)
Toplam	**1.292.817**	1.012.639

Yedek parça değer düşüklüğü karşılığının 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	**19.156**	22.455
Dönem içerisindeki iptaller	**(19.156)**	(3.299)
31 Aralık	**-**	19.156

NOT 15 - Diğer Varlık ve Yükümlülükler (Devamı)

Diğer kısa vadeli yükümlülükler:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Gelir payı	**1.430.111**	1.202.668
Ödenecek ÖTV	**1.254.611**	1.397.584
Tecil edilen KDV	**843.703**	423.200
Tecil edilen ÖTV	**67.912**	91.647
Ödenecek vergi ve yükümlülükler	**66.127**	53.741
Ödenecek KDV	**11.873**	145.109
Vadeli mal-alım satım işlemleri gider tahakkuku	**-**	383.058
Diğer	**78.840**	26.367
Toplam	**3.753.177**	3.723.374

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla vadeli mal-alım satım işlemleri gider tahakkukları Tüpraş'ın fiyat riskine maruz kalan stokları için yapılan swap işlemleri ile sıfır maliyetli koridor işlemleri gider tahakkuklarından oluşmaktadır. Toplam 5.700 bin varil ham petrol stokları için yapılmış swap işlemlerinin ağırlıklı ortalama sabit fiyatı 54,53 ABD Doları/varil'dir. Toplam 5.700 bin varil ham petrol stokları için yapılmış sıfır maliyetli koridor işlemlerinin ağırlıklı ortalama alım fiyatı 50,60 ABD Doları/varil, ağırlıklı ortalama satım fiyatı 55,78 ABD Doları/varil'dir. 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren mal alım-satım işlemlerinin ilgili gider tahakkuku satılan malın maliyeti hesabında muhasebeleştirilmiş olup 8 Ocak 2018 tarihi itibarıyla ödenmiştir.

Tecil edilen ÖTV ve KDV, ihraç kayıtlı satışların ÖTV ve KDV tutarından oluşmaktadır ve aynı zamanda varlıklarda "Diğer Dönen Varlıklar" içerisinde ve yükümlülüklerde "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" içerisinde yer almaktadır. Söz konusu satışların ihracat işlemlerinin gerçekleştiği belgelendiğinde, tecil edilen bu vergiler vergi dairesi tarafından terkin edilerek "Diğer Dönen Varlıklar" da yer alan ÖTV ve KDV tutarları, "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" ile karşılıklı olarak mahsuplaştırılmaktadır.

Petrol Piyasası Kanunu gereğince, rafinericilerin ulusal stok bulundurma yükümlülüğü kapsamındaki sorumluluğu nedeniyle oluşabilecek kaynak ihtiyacı, finansman giderleri ve bu mahiyetteki stokların depolama ve idame maliyeti, tüketici fiyatlarına ilave edilen, T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu ("EPDK") tarafından azami 10 ABD Dolar/ ton'a kadar belirlenecek olan ve değerlendirilmesi EPDK tasarrufunda olan gelir payı ile karşılanır. Rafinericilerin haricinde petrol ürünlerinin ithalatı durumunda ise bu gelir payı rafinericiye ithalatçı tarafından ödenir.

Grup, bu konuyu düzenleyen Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin ilgili maddesinin yürürlüğe girdiği tarih olan 1 Ocak 2005'ten itibaren akaryakıt satışları ve rafinerilerin dışındaki kuruluşların yaptığı akaryakıt ithalatı üzerinden gelir payı toplamaktadır.

Grup, akaryakıt üzerinden toplanan gelir payına ek olarak Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Yönetmeliği gereğince 16 Eylül 2005 tarihinden itibaren LPG için de gelir payı toplamaya başlamıştır.

Petrol Piyasası Kanunu uyarınca oluşturulan Ulusal Petrol Stoku Komisyonu, toplanan gelir paylarının banka hesabında bloke edilerek muhasebesinin Tüpraş Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmesi ve hesapta biriken tutarın devlet iç borçlanma senetleri faiz oranları ile vadeli mevduat olarak ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilmesi kararını almıştır.

Bu kararlara istinaden 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla hesaplanan 1.430.111 bin TL (31 Aralık 2017 - 1.202.668 bin TL) tutarında gelir payları kapsamlı gelir tablosu ile ilişkilendirilmeksizin "Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler" içerisinde muhasebeleştirilmektedir. Hesaplanan Gelir Payı'na ilişkin olarak bankalarda bloke devlet iç borçlanma faiz oranları ile vadeli mevduat ve gecelik faizli mevduat olarak değerlendirilen 1.425.142 bin TL'lik tutar, "Nakit ve Nakit Benzerleri" içerisinde "Gelir payı (bloke)" olarak sınıflandırılmaktadır (31 Aralık 2017 - 1.198.211 bin TL) (Not 4).

NOT 15 - Diğer varlık ve yükümlülükler (Devamı)

Diğer uzun vadeli yükümlülükler:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Tesise katılım payı	**951**	1.169
Toplam	**951**	1.169

NOT 16 - Ertelenmiş gelirler

Kısa vadeli ertelenmiş gelirler:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Alınan sipariş avansları	**2.915**	18.479
Ertelenmiş gelirler	**1.963**	1.949
Toplam	**4.878**	20.428

Uzun vadeli ertelenmiş gelirler:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ertelenmiş gelirler	**3.638**	4.112
Toplam	**3.638**	4.112

NOT 17 - Karşılıklar

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar:

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kıdeme teşvik primi karşılığı	**3.521**	8.024
Personel prim tahakkukları	**5.342**	4.605
Toplam	**8.863**	12.629

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kıdem tazminatı karşılığı	**186.525**	167.907
Kullanılmamış izin günleri karşılığı	**59.787**	50.655
Kıdeme teşvik primi karşılığı	**11.080**	5.172
Toplam	**257.392**	223.734

NOT 17 - Karşılıklar (Devamı)

Kıdeme teşvik primi karşılığı:

Grup'un belli bir kıdemin üzerindeki çalışanlarına "Kıdeme Teşvik Primi" adı altında sağladığı bir fayda bulunmaktadır.

Kıdeme Teşvik Primi, çalışanların işlerine ve işyerlerine bağlılıklarını teşvik etmek amacıyla saat ücretli çalışanlardan 5 yıllık kıdeme ulaşanlara 45 günlük, 10 yıllık kıdeme ulaşanlara 55 günlük, 15 yıllık kıdeme ulaşanlara 70 günlük, 20 yıllık kıdeme ulaşanlara 80 günlük, 25 yıllık kıdeme ulaşanlara 90 günlük ve 30 yıllık kıdeme ulaşanlara 100 günlük çıplak ücretleri tutarında, her kıdem kademesi için bir defaya mahsus olmak üzere kıdemlerini doldurdukları ayın ücretleriyle birlikte ödenir.

Kıdeme teşvik primi karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	**13.196**	13.161
Dönem içerisindeki artışlar	**11.535**	11.399
Dönem içerisindeki ödemeler	**(10.130)**	(11.364)
31 Aralık	**14.601**	13.196

Kıdem tazminatı karşılığı:

İş Kanunu'na göre, Grup, bir senesini doldurmuş olan ve Grup ile ilişkisi kesilen veya emekli olan, 25 hizmet (kadınlarda 20) yılını dolduran ve emekliliğini kazanan (kadınlar için 58 yaşında, erkekler için 60 yaşında), askere çağrılan veya vefat eden personeli için kıdem tazminatı ödemekle mükelleftir. 23 Mayıs 2002'deki mevzuat değişikliğinden sonra emeklilikten önceki hizmet süresine ilişkin bazı geçiş süreci maddeleri çıkartılmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır.

Kıdem tazminatı karşılığı çalışanların emekliliği halinde ödenmesi gerekecek muhtemel yükümlülüğün bugünkü değerinin tahminiyle hesaplanır.

TMS 19, Grup'un kıdem tazminatı karşılığını tahmin etmek için aktüer değerleme yöntemlerinin geliştirilmesini öngörmektedir. Buna göre toplam yükümlülüğün hesaplanmasında aşağıda yer alan aktüer öngörüler kullanılmıştır:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İskonto oranı (%)	**%5,65**	%4,95
Emeklilik olasılığına ilişkin kullanılan oran (%)	**%99,39**	%99,46

Temel varsayım, her yıllık hizmet için belirlenen tavan karşılığının enflasyon ile orantılı olarak artmasıdır. Böylece uygulanan iskonto oranı enflasyonun beklenen etkilerinden arındırılmış gerçek oranı gösterir. Grup'un Türkiye'de kayıtlı bağlı ortaklıklarının kıdem tazminatı karşılığı, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren geçerli olan 6.017,60 TL üzerinden hesaplanmaktadır (31 Aralık 2017 - 5.001,76 TL).

NOT 17 - Karşılıklar (Devamı)

Kıdem tazminatı karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	**167.907**	159.190
Faiz giderleri	**28.108**	18.737
Aktüeryal (karlar)/zararlar	**(9.273)**	(4.941)
Dönem içerisindeki artışlar	**24.432**	20.795
Dönem içerisindeki ödemeler	**(24.649)**	(25.874)
31 Aralık	**186.525**	167.907

	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
	Net iskonto oranı		Net iskonto oranı	
Duyarlılık Analizi	**100 Baz Puan Artış**	**100 Baz Puan Artış**	100 Baz Puan Artış	100 Baz Puan Azalış
Oran	**%6,65**	**%4,65**	%5,95	%3,50
Kıdem tazminatı yükümlülüğü değişimi	**10.655**	**(12.829)**	10.590	(12.728)

Kullanılmamış izin günleri karşılığı:

Kullanılmamış izin günleri karşılığının dönem içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	**50.655**	44.137
Dönem içerisindeki artışlar	**15.247**	12.938
Dönem içerisindeki ödemeler	**(6.115)**	(6.420)
31 Aralık	**59.787**	50.655

Diğer kısa vadeli karşılıklar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Dava karşılığı	**19.038**	16.209
EPDK katkı payı	**33.473**	23.823
Sürastarya karşılığı	**18.108**	11.484
Diğer	**863**	25.779
Toplam	**71.482**	77.295

NOT 17 - Karşılıklar (Devamı)

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllar için kısa vadeli borç karşılıklarının hareketleri aşağıdaki gibidir:

	Dava karşılığı	EPDK katılma payı	Sürastarya karşılığı	Diğer	Toplam
1 Ocak 2018	**16.209**	**23.823**	**11.484**	**25.779**	**77.295**
Dönem içerisindeki artışlar/(azalışlar), net	**3.544**	**47.588**	**12.419**	**(24.916)**	**38.635**
Dönem içerisindeki ödemeler	**(715)**	**(37.938)**	**(5.795)**	**-**	**(44.448)**
31 Aralık 2018	**19.038**	**33.473**	**18.108**	**863**	**71.482**
1 Ocak 2017	12.523	20.159	13.787	5.016	51.485
Dönem içerisindeki artışlar/(azalışlar), net	4.045	23.823	(2.303)	20.763	46.328
Dönem içerisindeki ödemeler	(359)	(20.159)	-	-	(20.518)
31 Aralık 2017	16.209	23.823	11.484	25.779	77.295

EPDK katılma payı, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği uyarınca, rafinericilik lisansı sahiplerinin yıllık gelir tablolarında yer alan net satışlar tutarının EPDK tarafından her yıl belirlenen katılma payı oranı ile çarpılmak suretiyle hesaplayarak ödemesi gereken katkı payı tutarını ifade etmektedir.

NOT 18 - Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Personele borçlar	**100.854**	80.315
Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	**26.646**	39.518
Toplam	**127.500**	119.833

NOT 19 - Diğer borçlar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Alınan depozito ve teminatlar	**15.021**	13.334
İlişkili taraflara diğer borçlar (Not 31)	**24.279**	23.463
Toplam	**39.300**	36.797

NOT 20 - Türev araçlar

			31 Aralık 2018				31 Aralık 2017	
			Rayiç değerler				Rayiç değerler	
	Alım Kontrat Tutarı	**Satım Kontrat Tutarı**	**Varlıklar**	**Yükümlülükler**	Alım Kontrat Tutarı	Satım Kontrat Tutarı	Varlıklar	Yükümlülükler
Nakit akış riskinden korunma amaçlı								
Faiz haddi swap işlemleri	**519.039**	**519.039**	**12.607**	**2.694**	328.432	328.432	2.660	690
Çapraz kur sabit faiz swap işlemleri	**463.224**	**438.266**	**95.282**	**42.123**	835.180	525.210	339.982	2.206
Vadeli mal alım-satım işlemleri	**2.146.042**	**2.146.042**	**66.580**	**184.388**				
Alım satım amaçlı								
Vadeli döviz işlemleri	**2.156.969**	**2.177.520**	**1.063**	**6.845**	3.264.742	3.330.804	1.137	39.295
Vadeli mal alım-satım işlemleri	**-**	**-**	**-**	**-**	1.229.941	1.361.757	3.130	134.946
Kısa vadeli türev araçlar			**175.532**	**236.050**			346.909	177.137
Nakit akış riskinden korunma amaçlı								
Faiz haddi swap işlemleri	**2.096.063**	**2.096.063**	**21.942**	**5.648**	1.562.179	1.562.179	9.421	777
Çapraz kur sabit faiz swap işlemleri	**884.668**	**759.476**	**146.324**	**36.589**	331.155	238.586	91.139	2.587
Uzun vadeli türev araçlar			**168.266**	**42.237**			100.560	3.364
Toplam türev araçlar			**343.798**	**278.287**			447.469	180.501

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla vadeli döviz işlemleri, Ocak 2019'da sona erecek olan toplam 410.000 bin ABD Doları karşılığında 2.177.520 bin TL satım yükümlülüğü doğuran forward işlemlerden oluşmaktadır. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla vadeli döviz işlemleri, Ocak 2018 tarihinde sona ermiş olan toplam 674.000 bin ABD Doları karşılığında 2.600.333 bin TL satım yükümlülüğü doğuran ve 160.000 bin Avro karşılığında 730.474 bin TL satım yükümlülüğü doğuran forward işlemlerden oluşmaktadır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla faiz haddi swap işlemleri, 466.637 bin ABD Doları (31 Aralık 2017 - 458.824 bin ABD Doları) cinsinden ve 26.571 bin Avro (31 Aralık 2017 - 35.428 bin Avro) cinsinden uzun vadeli kredilerin değişken faizli taksit ödemelerini nakit akış riskinden korunma amacıyla sabit faizli taksit ödemeleri ile takasından oluşan swap işlemlerinden oluşmaktadır.

NOT 20 - Türev araçlar (Devamı)

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla çapraz kur sabit faiz swap işlemleri, 216.395 bin ABD Doları (31 Aralık 2017 - 70.588 bin ABD Doları) cinsinden ve dövize endeksli değişken faizli uzun vadeli borçlanmaların toplam 995.177 bin TL tutarlı ve Türk Lirasına endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemlerinden, 13.286 bin Avro (31 Aralık 2017 - 17.714 bin Avro) cinsinden ve dövize endeksli faiz oranına sahip uzun vadeli borçlanmaların toplam 49.288 bin TL (31 Aralık 2017 - 65.717 bin TL) tutarlı Türk Lirasına endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemleri ile 49.288 bin TL (31 Aralık 2017 - 65.717 bin TL) tutarlı Türk Lirasına endeksli swap işlemlerinin toplam 14.005 bin ABD Doları (31 Aralık 2017 - 18.674 bin ABD Doları) ve dövize endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemlerinden ve 13.286 bin Avro (31 Aralık 2017 - Yoktur) cinsinden ve dövize endeksli faiz oranına sahip uzun vadeli borçlanmaların toplam 15.130 bin ABD Dolarına endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemlerinden oluşmaktadır. Ayrıca 31 Aralık 2017 tarihi itibariyle 200.000 bin ABD Doları cinsinden ve dövize endeksli sabit faiz oranına sahip kısa vadeli tahvillerin 463.875 bin TL tutarlı ve Türk Lirasına endeksli sabit faizli ödemeler ile takasından oluşan swap işlemleri bulunmaktadır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla vadeli mal alım-satım işlemleri; ürün crack marjı sabitleme işlemleri, swap işlemleri ile sıfır maliyetli koridor opsiyon işlemlerinden oluşmaktadır. Geleceğe yönelik satışların ürün crack marjını sabitleme işlemleri 2019 yılı 1. çeyrek dönemi için toplam 4.515 bin varil jet yakıtı, 5.580 bin varil dizel ve 4.371 bin varil fuel oil, 2019 yılı 2. çeyrek dönemi için toplam 315 bin varil benzin, 4.188 bin varil jet yakıtı, 5.910 bin varil dizel ve 3.957 bin varil fuel oil işlemi 2019 yılı 3. çeyrek dönemi için toplam 1.650 bin varil fuel oil işlemi yapılmıştır. Yapılan ürün crack marjını sabitleme işlemlerinin ağırlıklı ortalama sabit marjları benzin için 9,54 ABD Doları/varil, jet yakıtı için 13,98 ABD Doları/varil, dizel için 15,92 ABD Doları/varil, fuel oil için -10,05 ABD Doları/varildir.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla vadeli mal-alım satım işlemleri; ürün crack marjı sabitleme işlemleri ve ham petrol swap işleminden oluşmaktadır. Geleceğe yönelik satışların ürün crack marjını sabitleme işlemleri 2018 yılı 1. Çeyrek dönemi için toplam 510 bin varil benzin, 3.255 bin varil jet yakıtı ve 5.250 bin varil dizel, 2018 yılı 2. Çeyrek dönemi için toplam 1.125 bin varil benzin, 3.330 bin varil jet yakıtı ve 3.300 bin varil dizel, 2018 yılı 3. Çeyrek dönemi için toplam 3.810 bin varil jet yakıtı ve 5.022 bin varil dizel için yapılmıştır. Yapılan ürün crack marjını sabitleme işlemlerinin ağırlıklı ortalama sabit marjları benzin için 10,99 ABD Doları/varil, jet yakıtı için 11,09 ABD Doları/varil, dizel için 11,73 ABD Doları/varildir. Ham petrol swap işlemi, alış ve satış dönemleri arasındaki fiyat riskinden korunma amaçlı olarak toplam 1.029 bin varil ham petrol kargosuna yönelik yapılan işlemden oluşmaktadır.

NOT 21 - Devlet teşvik ve yardımları

Şirket, 2 Ağustos 2010 tarihi itibarıyla Araştırma ve Geliştirme Merkezi Belgesini almış olup Araştırma ve Geliştirme Merkezi ve yürütmüş olduğu teşvikli Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı ("TEYDEB") Projeleri ile 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında araştırma ve geliştirme indirimi, gelir vergisi stopaj teşviki, sosyal güvenlik primi desteği ve damga vergisi istisnası teşviklerinden yararlanmaktadır. Bu kapsamda 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Şirket'in toplam Ar-ge harcamaları üzerinden 6.636 bin TL (31 Aralık 2017 – 7.152 bin TL) teşvik geliri olarak kaydedilmiştir.

Şirket Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP) için, 7 Mart 2011 tarihinde 14/07/2009 tarihli ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, Büyük Ölçekli Yatırım Teşvik Belgesi almıştır. Bu belge kapsamında yapılan harcamalar %30 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %50 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. 7 Ekim 2013 tarihinde ise Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP), T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından 19 Ekim 2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere stratejik yatırım kapsamına alınmıştır. Stratejik Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yapılan harcamalar %50 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %90 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. Yatırımın yararlandığı diğer destek unsurları KDV istisnası, faiz desteği, gümrük vergisi muafiyeti ve sigorta primi işveren hissesi desteğidir (7 Yıl).

NOT 21 - Devlet teşvik ve yardımları (Devamı)

Şirket 29 Mayıs 2012 tarihinde Kırıkkale Rafinerisi depolama ve ambar hizmetleri konulu projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası ve gümrük vergisi muafiyetidir.

Şirket 24 Temmuz 2015 tarihinde İzmir Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%50), yatırıma katkı oranı (%15) ve gümrük vergisi muafiyetidir. Söz konusu teşvik belgesi 06.08.2018 tarihinde yapılan müracaat neticesinde kapatılmıştır.

Şirket 27 Ekim 2015 tarihinde Kırıkkale Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%70), yatırıma katkı oranı (%30), gümrük vergisi muafiyeti ve faiz desteğidir.

Şirket 13 Haziran 2014 tarihinde Batman Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%90), yatırıma katkı oranı (%50), faiz desteği ve gümrük vergisi muafiyetidir. Söz konusu teşvik belgesi 20.04.2018 tarihinde yapılan müracaat neticesinde kapatılmıştır.

Şirket 8 Mayıs 2018 tarihinde Batman Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%90), yatırıma katkı oranı (%50), faiz desteği ve gümrük vergisi muafiyetidir.

Şirket 20 Eylül 2018 tarihinde İzmir Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%50), yatırıma katkı oranı (%25), gümrük vergisi muafiyeti ve sigorta primi işveren hissesi desteğidir (2 Yıl).

Şirket 14 Aralık 2016 tarihinde İzmit Rafinerisi Modernizasyon projesi kapsamında T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, vergi indirim oranı (%50), yatırıma katkı oranı (%15) ve gümrük vergisi muafiyetidir.

Şirket 26 Haziran 2013 tarihinde demir yolu ile şehirlerarası yük taşımacılığında kullanılacak olan vagonların satın alınması için T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nden yatırım teşvik belgesi almıştır. Yatırımın yararlandığı destek unsurları KDV istisnası, faiz desteği, gümrük vergisi muafiyeti, vergi indirim oranı (%80), yatırıma katkı oranı (%40), sigorta primi işveren hissesi desteğidir (7 yıl).

Grup, SGK kapsamında sigorta primi işveren hissesi desteklerinden yararlanmaktadır.

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla Grup'un devlet teşvik ve yardımlarından gelirleri (tamamı konsolide kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmiştir) aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
SGK teşvikleri	**47.434**	37.609
Ar-Ge teşvikleri	**6.636**	7.152
Faiz desteği	**63**	288
Toplam	**54.133**	45.049

NOT 22 - Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler

		31 Aralık 2018		31 Aralık 2017
Alınan teminatlar:	**Orijinal bakiye:**	**TL karşılığı:**	Orijinal bakiye:	TL karşılığı:
Alınan teminat mektupları		**1.369.463**		1.143.144
- TL Teminat mektupları	***726.627***	***726.627***	*744.646*	*744.646*
- ABD Doları Teminat mektupları	***99.623***	***524.106***	*80.221*	*302.585*
- Avro Teminat mektupları	***18.830***	***113.509***	*20.368*	*91.973*
- Diğer para cinslerinden teminat mektupları	*-*	***5.221***	*-*	*3.940*
Teminat senetleri		**1.137**		2.205
- TL Teminat senetleri	***1.137***	***1.137***	*2.205*	*2.205*
Alınan garanti mektupları		**313.045**		238.595
- TL Garanti mektupları	***50.000***	***50.000***	*50.000*	*50.000*
- ABD Doları Garanti mektupları	***50.000***	***263.045***	*50.000*	*188.595*
Teminat akreditifleri		**784.400**	*-*	*-*
- ABD Doları Teminat akreditifleri	***149.100***	***784.400***	*-*	*-*
Doğrudan borçlandırma limitleri		**405.337**		266.748
- TL doğrudan borçlandırma limitleri	***405.337***	***405.337***	*266.748*	*266.748*
Toplam alınan teminatlar		**2.873.382**		1.650.692
Verilen teminatlar:				
Teminat akreditifleri		**310.392**		313.853
- ABD Doları Teminat akreditifleri	***40.260***	***211.804***	*78.125*	*294.679*
- Avro Teminat akreditifleri	***1.309***	***7.888***	*4.165*	*18.807*
- Diğer para cinslerinden teminat akreditifleri	*-*	***90.700***	*-*	*367*
Teminat mektupları		**1.067.670**		757.673
- TL Teminat mektupları	***941.808***	***941.808***	*681.480*	*681.480*
- ABD Doları Teminat mektupları	***20.200***	***106.271***	*20.200*	*76.193*
- Avro Teminat mektupları	***3.250***	***19.591***	*-*	*-*
Gümrüklere verilen teminat mektupları ve kefaletler		**1.399.598**		1.644.077
- TL Teminat mektupları	***1.399.598***	***1.399.598***	*1.635.046*	*1.635.046*
- Avro Teminat mektupları	*-*	*-*	*2.000*	*9.031*
Bankalara verilen kefaletler		**970.480**		667.986
- ABD Doları Kefaletler	***139.129***	***731.946***	*119.120*	*449.309*
- Avro Kefaletler	***39.571***	***238.534***	*48.428*	*218.677*
Toplam verilen teminatlar		**3.748.140**		3.383.589

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla alınan teminatlar müşteri ve satıcılardan alınan teminatlardan oluşmaktadır. Verilen teminatlar ise genellikle kamu kuruluşlarına ve gümrük dairelerine verilen teminatlardan oluşmaktadır. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla bankalara verilen kefaletler, Grup'un konsolidasyon kapsamında olan şirketlerinin kullandığı 863.992 bin TL (31 Aralık 2017 - 626.443 bin TL) tutarındaki krediler ve 106.488 bin TL (31 Aralık 2017 - 41.543 bin TL) tutarındaki türev işlemler için verilmiştir.

NOT 22 - Taahhütler, koşullu varlık ve yükümlülükler (Devamı)

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla teminat/rehin/ipotek/kefalet pozisyonu aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
A.Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	**2.777.660**	2.715.603
- TL	***2.341.406***	*2.316.526*
- ABD Doları	***318.075***	*370.872*
- Avro	***27.479***	*27.838*
- Diğer	***90.700***	*367*
B.Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	**970.480**	667.986
- ABD Doları	***731.946***	*449.309*
- Avro	***238.534***	*218.677*
C.Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3. kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
D.Diğer verilen TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
i) Ana ortak lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
ii) B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer grup şirketleri lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
iii) C maddesi kapsamına girmeyen 3. kişiler lehine vermiş olduğu TRİK'lerin toplam tutarı	-	-
Toplam	**3.748.140**	3.383.589

Tam konsolidasyon kapsamına dahil edilen ortaklıklar lehine verilen kefaletler ile ilgili 31 Aralık 2018 tarihi itibariyle 4.100 bin TL komisyon tahakkuk etmiştir (31 Aralık 2017 - 1.535 bin TL).

Çevre kirliliği yükümlülüğü:

Grup, yürürlükte olan çevre kanunlarına göre, gerçekleştirdiği faaliyetleri sonucu sebep olacağı çevre kirliliğinden doğabilecek oluşan zararlardan, kusur şartı aranmaksızın, sorumludur. Grup kirliliğe sebep olduğu takdirde, meydana gelen zararlardan ötürü tazminat ödemekle yükümlü tutulabilir. 31 Aralık 2018 tarihi itibariyle, Grup aleyhine çevre kirliliğinden dolayı açılmış bir dava bulunmamaktadır.

Grup'un çevre kirliliği konusunda uzman danışman firması tarafından kimyasal madde ve malzemelerin depolanması, ortam hava kalitesi ve emisyonu, atık su toplanması ve kalitesi, çöp alanları, yeraltı ve yerüstü suları, genel tesis operasyonları konularının çevre üzerindeki etkileri incelenmiştir. Grup yönetimi, yapmış olduğu değerlendirmeler sonucunda, yapılması gereken temizlik masraflarının 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibariyle tamamlandığı görüşündedir.

Ulusal stok bulundurma yükümlülüğü:

Ulusal petrol stoku, rafineri, akaryakıt ve LPG dağıtıcı lisansı sahiplerinin ikmal ettiği günlük ortalama ürün miktarının minimum yirmi katını kendi depolarında veya lisanslı depolama tesislerinde topluca veya statülerine göre ayrı ayrı bulundurma yükümlülüğü ile sağlanır. Petrol Piyasası Kanunu gereğince sürekliliğin sağlanması, kriz veya olağanüstü hallerde risklerin önlenmesi ve uluslararası anlaşmalar gereği olağanüstü hal petrol stokları ile ilgili yükümlülüklerin ifası amaçlarıyla bir önceki yıl günlük ortalama kullanımının içindeki net ithalat miktarının en az doksan günlük miktarı kadar petrol stokun tutulması gerekliliği üzerine ulusal petrol stokunun tamamlayıcı kısmının muhafazasından rafinericiler sorumlu tutulmuştur.

NOT 23 - Özkaynaklar

Şirket'in 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihlerindeki hissedarları ve sermaye içindeki payları tarihi değerlerle aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	**Ortaklık payı (%)**	31 Aralık 2017	Ortaklık payı (%)
Enerji Yatırımları A.Ş.	**127.714**	**51**	127.714	51
Halka açık kısım	**122.705**	**49**	122.705	49
Toplam	**250.419**	**100**	250.419	100
Sermaye düzeltme farkları	**1.344.243**		1.344.243	
Ödenmiş sermaye toplamı	**1.594.662**		1.594.662	

Sermaye düzeltme farkları ödenmiş sermayeye yapılan nakit ve nakit benzeri ilavelerin enflasyona göre düzeltilmiş toplam tutarları ile enflasyon düzeltmesi öncesindeki tutarları arasındaki farkı ifade eder.

Şirketin kayıtlı sermaye tavanı 500.000 bin TL olup, işbu sermaye, her birinin nominal değeri 1 kr. olmak üzere 50.000.000.000 adet hisseye bölünmüştür ("kr."). Şirket'in onaylanmış ve çıkarılmış sermayesi her biri 1 Kuruş (31 Aralık 2017 -1 kr.) kayıtlı nominal bedeldeki 25.041.919.999 adet A grubu ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na ait bir adet C grubu imtiyazlı hisse senedinden oluşmaktadır.

Şirket Ana Sözleşmesi gereği C grubu hissedara yönetim kurulunda 1 üye ayrılmaktadır. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin akaryakıt ihtiyacının karşılanmasını etkileyebilecek herhangi bir kararın alınması, C grubu hissedarının onayına bağlıdır.

Kanuni değerlerdeki birikmiş karlar, aşağıda belirtilen kanuni yedeklerle ilgili hüküm haricinde dağıtılabilirler.

Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler

Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler birinci ve ikinci tertip yasal yedekler olmak üzere ikiye ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşılıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak ayrılır. İkinci tertip yasal yedekler ise ödenmiş sermayenin %5'ini aşan dağıtılan karın %10'udur. Türk Ticaret Kanunu'na göre yasal yedekler, ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir.

Yukarıda bahis geçen tutarların Türkiye Finansal Raporlama Standartları uyarınca "Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler" içerisinde sınıflandırılması gerekmektedir. Şirket'in 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklerinin tutarı 597.086 bin TL'dir (31 Aralık 2017 - 279.668 bin TL).

Kar payı dağıtımı

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kâr Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Ortaklıklar, kârlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kâr dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler. Ayrıca, kar payları eşit veya farklı tutarlı taksitler halinde ödenebilecektir ve ara dönem finansal tablolarda yer alan kâr üzerinden nakden kâr payı avansı dağıtabilecektir.

NOT 23 - Özkaynaklar (Devamı)

TTK'ya göre ayrılması gereken yedek akçeler ile esas sözleşmede veya kâr dağıtım politikasında pay sahipleri için belirlenen kâr payı ayrılmadıkça; başka yedek akçe ayrılmasına, ertesi yıla kâr aktarılmasına ve intifa senedi sahiplerine, yönetim kurulu üyelerine, ortaklık çalışanlarına ve pay sahibi dışındaki kişilere kârdan pay dağıtılmasına karar verilemeyeceği gibi, pay sahipleri için belirlenen kâr payı nakden ödenmedikçe bu kişilere kârdan pay dağıtılamaz.

Tüpraş'ın yasal kayıtlarındaki dönem karı ve kar dağıtımına konu edilebilecek diğer kaynakların toplam tutarı 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 5.891.651 bin TL'dir. Bu kaynakların 1.698.998 bin TL'lik enflasyon düzeltme farklarından ve 9.663 bin TL'lik diğer sermaye yedeklerinden oluşan kısmı temettü olarak dağıtılması halinde vergiye tabi olacaktır.

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla sona eren ara dönem içinde, yasal kayıtlara göre oluşan 2017 yılı net dağıtılabilir dönem karının birinci ve ikinci tertip yasal akçeler ayrıldıktan sonra kalan bakiyenin tamamı ve ikinci tertip yedek akçelerden toplam 3.406.452 bin TL'nin nakit temettü olarak dağıtılması taahhüt edilmiş ve tamamı ödenmiştir. İlgili dağıtım yapılırken, tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığı ile kar payı elde eden dar mükellef ortaklara, %1.360,3 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 13,603 TL brüt, 13,603 TL net temettü ödemesi, diğer hissedarlara %1.360,3 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 13,603 TL brüt, 11,563 TL net nakit temettü ödemesi yapılmıştır.

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla sona eren yıl içinde, yasal kayıtlara göre oluşan 2016 yılı net dağıtılabilir dönem karının birinci ve ikinci tertip yasal akçeler ayrıldıktan sonra kalan bakiyenin tamamı ve ikinci tertip yedek akçelerden toplam 1.557.107 bin TL'nin nakit temettü olarak dağıtılması taahhüt edilmiş ve tamamı ödenmiştir. İlgili dağıtım yapılırken, tam mükellef kurumlar ile Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığı ile kar payı elde eden dar mükellef ortaklara, %621,8 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 6,218 TL brüt, 6,218 TL net temettü ödemesi, diğer hissedarlara %621,8 nispetinde ve 1,00 TL nominal değerde bir adet hisse senedine 6,218 TL brüt, 5,2853 TL net nakit temettü ödemesi yapılmıştır.

NOT 24 - Hasılat ve satışların maliyeti

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Yurtiçi satışlar	**77.547.173**	44.627.281
Yurtdışı satışlar	**12.490.970**	10.205.556
Brüt satışlar	**90.038.143**	54.832.837
Eksi: Satış iskontoları	**(1.258.595)**	(808.235)
Eksi: Satıştan iadeler	**(227.378)**	(76.492)
Net satış gelirleri	**88.552.170**	53.948.110
Satışların maliyeti	**(79.327.847)**	(47.734.212)
Brüt kar	**9.224.323**	6.213.898

Satışların maliyeti:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Hammadde, mamul ve sarf malzemeleri maliyeti	**75.263.115**	44.490.284
Enerji giderleri	**1.664.001**	1.123.691
Personel giderleri	**769.199**	615.401
Amortisman ve itfa payları (Not 12-13)	**568.863**	527.367
Diğer üretim giderleri	**1.062.669**	977.469
Satışların maliyeti	**79.327.847**	47.734.212

NOT 25 - Genel yönetim giderleri, pazarlama giderleri, araştırma ve geliştirme giderleri

Genel yönetim giderleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Personel giderleri	**410.945**	334.889
Vergi, resim ve harç giderleri	**118.762**	87.161
Sigorta giderleri	**109.109**	98.274
Dışarıdan alınan hizmetler	**90.389**	84.848
Amortisman giderleri ve itfa payları (Not 12-13)	**53.627**	46.270
Bağış ve yardımlar	**45.597**	26.950
Aidat giderleri	**35.903**	34.861
Ofis giderleri	**34.255**	38.104
Kira giderleri	**21.680**	15.638
Dava, takip ve müşavirlik giderleri	**20.786**	27.410
Seyahat ve ulaşım giderleri	**5.317**	4.444
Diğer	**55.147**	66.552
Toplam genel yönetim giderleri	**1.001.517**	865.401

Pazarlama giderleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Personel giderleri	**117.350**	97.041
Nakliye, depolama ve sigorta giderleri	**67.633**	106.523
Enerji giderleri	**15.309**	11.454
Kira giderleri	**14.049**	11.560
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	**8.429**	843
Reklam giderleri	**6.358**	3.220
Amortisman giderleri ve itfa payları (Not 12)	**4**	3
Diğer	**55.674**	38.245
Toplam pazarlama giderleri	**284.806**	268.889

Araştırma ve geliştirme giderleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Personel giderleri	**11.499**	9.789
Lisans giderleri	**2.451**	1.904
Dışarıdan sağlanan fayda ve hizmetler	**732**	1.036
Dava, takip ve müşavirlik giderleri	**549**	580
Diğer	**5.830**	2.641
Toplam araştırma ve geliştirme giderleri	**21.061**	15.950

NOT 26 - Esas faaliyetlerden diğer gelirler/(giderler)

Esas faaliyetlerden diğer gelirler:	**1 Ocak - 31 Aralık 2018**	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Vadeli satışlardan kaynaklanan vade farkı gelirleri	**759.479**	228.525
Konusu kalmayan karşılıklar	**57.931**	-
Ticari alacaklardan oluşan kur farkı karı	**50.133**	-
Kira gelirleri	**4.127**	4.101
Diğer	**58.949**	28.635
Toplam esas faaliyetlerden diğer gelirler	**930.619**	261.261

Esas faaliyetlerden diğer giderler:	**1 Ocak - 31 Aralık 2018**	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Ticari borçlardan oluşan kur farkı zararı	**(2.878.278)**	(340.898)
Vadeli alışlardan kaynaklanan vade farkı giderleri	**(215.034)**	(90.859)
Ticari alacaklardan oluşan kur farkı zararı	**-**	(2.727)
Diğer	**(17.946)**	(32.976)
Toplam esas faaliyetlerden diğer giderler	**(3.111.258)**	(467.460)

NOT 27 - Yatırım faaliyetlerinden gelirler/(giderler)

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Maddi ve maddi olmayan duran varlık satış (zararları)/karları, net	**(9.378)**	(10.199)
Toplam yatırım faaliyetlerinden (giderler)/gelirler	**(9.378)**	(10.199)

NOT 28 - Finansman gelirleri/(giderleri)

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Finansman gelirleri:		
Mevduatlardan oluşan kur farkı karı	**2.918.108**	461.105
Mevduat faiz gelirleri	**368.837**	541.226
Türev araçlardan kaynaklanan karlar	**-**	160.468
Toplam finansman gelirleri	**3.286.945**	1.162.799
Finansman giderleri:		
Finansal borçlardan oluşan kur farkı zararı	**(3.777.952)**	(1.033.591)
Faiz giderleri	**(1.309.157)**	(701.421)
Türev araçlardan kaynaklanan zararlar	**(463.266)**	(41.820)
Diğer	**(4.992)**	(3.828)
Toplam finansman giderleri	**(5.555.367)**	(1.780.660)

NOT 29 - Vergi varlık ve yükümlülükleri

i) Kurumlar vergisi:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Cari dönem ödenecek kurumlar vergisi	**218.388**	464.902
Peşin ödenen vergiler	**(119.639)**	(443.606)
Dönem karı vergi yükümlülüğü	**98.749**	21.296

Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları ve iştiraklerini konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple bu konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi karşılıkları, tam konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Türkiye'de kurumlar vergisi oranı 2018 yılı için %22'dir (2017-%20). Kurumlar vergisi oranı, kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirimi kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna (iştirak kazançları istisnası, yatırım indirimi istisnası vb.) ve indirimlerin (ar-ge indirimi gibi) indirilmesi sonucu bulunacak vergi matrahına uygulanır.

5 Aralık 2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7061 sayılı "Bazı Vergi kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" kapsamında 2018, 2019 ve 2020 yılları için kurumlar vergisi oranı %20'den %22'ye çıkarılmıştır. Söz konusu kanun kapsamında, 31 Aralık 2018 tarihli konsolide finansal tablolarda ertelenmiş vergi varlık ve yükümlülükleri, geçici farkların 2018, 2019 ve 2020 yıllarında vergi etkisi oluşturacak kısmı için %22 vergi oranı ile, geçici farkların 2021 ve sonraki dönemlerde vergi etkisi oluşturacak kısmı için ise %20 oranı ile hesaplanmıştır (31 Aralık 2017: %20).

NOT 29 - Vergi varlık ve yükümlülükleri (Devamı)

Vergi öncesi dönem karının hesaplanan vergi geliri tutarı ile mutabakatı aşağıda sunulmuştur:

	2018	2017
Vergi öncesi kar	**3.724.380**	4.474.038
Beklenen vergi gideri (*)	**(819.364)**	(894.808)
Yatırım teşvik geliri	**729.249**	214.184
İndirim ve istisnalar	**128.152**	48.173
Kanunen kabul edilmeyen giderler ve üzerinden vergi hesaplanmayan farklar	**(972)**	(1.031)
Toplam vergi geliri	**37.065**	(633.482)

(*) Beklenen vergi gideri 2018 yılı için %22 oranı, 2017 yılı için %20 oranı ile hesaplanmıştır.

31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergiye konu olan birikmiş geçici farklar ve ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin etkileri, konsolide bilanço tarihi itibarıyla geçerli vergi oranları kullanılarak aşağıda özetlenmiştir:

	Birikmiş geçici farklar		**Ertelenmiş vergi (yükümlülüğü)/varlığı**	
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017	**31 Aralık 2018**	31 Aralık 2017
Türev araçlar gerçeğe uygun değer farkı	**68.004**	257.527	**(14.961)**	(56.656)
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değerleri ile vergi matrahları arasındaki fark	-	57.569	-	(12.665)
Peşin ödenmiş giderler	**51.680**	72.886	**(11.370)**	(16.035)
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü			**(26.331)**	(85.356)
Yatırım teşvik geliri	**10.029.879**	8.598.952	**3.228.333**	3.096.940
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değerleri ile vergi matrahları arasındaki fark	**1.210.352**	-	**266.277**	-
Kıdem tazminatı ve kıdeme teşvik primi karşılığı	**190.477**	166.459	**41.905**	36.621
Kullanılmamış izin ücretleri karşılığı	**51.646**	43.425	**11.362**	9.554
Dava karşılıkları	**18.547**	15.227	**4.080**	3.350
Stok değer düşüklüğü karşılığı	**87.855**	1.246	**19.328**	274
Ertelenmiş finansal gelirler, (net)	**25.044**	22.949	**5.510**	5.049
Diğer	**71.219**	6.543	**15.668**	1.439
Ertelenmiş vergi varlığı			**3.592.463**	3.153.227
Ertelenmiş vergi varlığı - net			**3.566.132**	3.067.871

Şirket Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP) için, 2011 yılı 1. çeyreğinde 14/07/2009 tarihli ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, Büyük Ölçekli Yatırım Teşvik Belgesi almıştır. Bu belge kapsamında yapılan harcamalar %30 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %50 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. 7 Ekim 2013 tarihinde ise Fuel Oil Dönüşüm Projesi (RUP), T.C. Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü tarafından 19 Ekim 2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere stratejik yatırım kapsamına alınmıştır. Stratejik Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yapılan harcamalar %50 oranında devlet katkısından yararlanmakta olup, söz konusu katkı, ödenmesi gereken kurumlar vergisinin %90 oranında daha az ödenmesi yoluyla sağlanacaktır. Şirket, her iki teşvik belgesi kapsamında kullanılmayan yatırım indirimleri için Maliye Bakanlığı'nın 2018 yılının ikinci geçici vergi dönemi için yayınlamış olduğu %23,73 değerleme oranı ile endeksleme yapmıştır. Şirket, Stratejik Yatırım Teşviki kapsamında, devlet katkısına ilaveten KDV istisnası, KDV iadesi, gümrük vergisi muafiyeti, sigorta primi işveren hissesi desteği ve faiz desteği teşviklerinden yararlanmaktadır.

NOT 29 - Vergi varlık ve yükümlülükleri (Devamı)

Ertelenmiş vergi hareket tablosu aşağıda sunulmuştur:

	2018	2017
Ertelenmiş vergi varlığı/(yükümlülüğü), net		
1 Ocak	**3.067.871**	3.227.031
Gelir tablosu ile ilişkilendirilen	**255.453**	(168.580)
Özkaynaklar ile ilişkilendirilen:		
- Nakit akış riskinden korunma kazançları (kayıpları)	**244.771**	10.405
- Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları (kayıpları)	**(1.963)**	(985)
31 Aralık	**3.566.132**	3.067.871

NOT 30 - Pay başına kazanç

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Ana ortaklığa ait dönem karı	**3.712.789**	3.811.546
Beheri 1 kr. nominal değerli hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedi	**25.041.920.000**	25.041.920.000
Nominal değeri 1 kr. olan pay başına kazanç (kr.)	**14,83**	15,22

NOT 31 - İlişkili taraf açıklamaları

İlişkili taraflarla işlemler aşağıdaki gruplara göre sınıflandırılmış olup, bu dipnottaki tüm ilişkili taraf açıklamalarını içermektedir.

(1) İş ortaklıkları
(2) Koç Topluluğu şirketleri
(3) Ortak, nihai ortak

a) Mevduatlar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	**2.428.620**	4.899.946
Toplam	**2.428.620**	4.899.946

NOT 31 - İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

b) Alacaklar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	**642.361**	899.946
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	**420.121**	404.959
Aygaz A.Ş. (2)	**64.500**	88.381
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. (1)	**5.055**	6.305
Diğer (2)	**80**	10
Toplam	**1.132.117**	1.399.601

Tüpraş, 31 Aralık 2018 tarihi itibariyle gayri kabili rücu faktoring kapsamında faktoring şirketlerinden tahsil etmiş olduğu 650.000 bin TL'yi (31 Aralık 2017 - 100.000 bin TL) ilişkili taraflardan ticari alacaklardan düşmüştür.

c) Ticari borçlar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. (2)	**18.343**	13.881
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. (2)	**15.021**	14.066
RAM Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. (2)	**9.348**	3.635
Aygaz A.Ş. (2)	**6.885**	12.785
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	**6.368**	8.630
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. (2)	**5.144**	1.150
Ark İnşaat A.Ş. (2)	**5.126**	9.023
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	**4.022**	4.923
Setur Servis Turistik A.Ş. (2)	**1.421**	1.614
Opet International Limited (1)	**-**	39.259
Diğer (2)	**5.418**	6.490
Toplam	**77.096**	115.456

d) Diğer borçlar:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Koç Holding A.Ş. (3)	**24.279**	23.463
Toplam	**24.279**	23.463

e) Verilen maddi duran varlık avansları:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
RMK Marine Gemi Yapım Sanayii ve Deniz Taşımacılığı İşl. A.Ş. (2)	**243.379**	67.076
Ark İnşaat A.Ş. (2)	**8.722**	2.115
Toplam	**252.101**	69.191

NOT 31 - İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

f) Ürün ve hizmet satışları:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	**14.593.024**	6.758.985
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	**10.550.334**	5.468.078
Aygaz A.Ş. (2)	**710.537**	541.284
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş. (1)	**39.965**	31.703
Diğer (2)	**5.595**	4
Toplam	**25.899.455**	12.800.054

g) Mal ve hizmet alımları:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Aygaz A.Ş. (2)	**253.116**	438.566
Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. (2) (**)	**120.398**	82.734
Opet Petrolcülük A.Ş. (1)	**89.159**	81.498
Zer Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. (2)	**85.722**	69.770
THY OPET Havacılık Yakıtları A.Ş. (1)	**41.917**	28.513
Koç Holding A.Ş. (3) (*)	**41.493**	46.047
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. (2)	**24.850**	36.461
Otokoç Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. (2)	**15.758**	10.377
Opet International Limited (1)	**12.065**	58.388
Eltek Elektrik Enerjisi İthalat, İhracat ve Toptan Tic. A.Ş. (2)	**858**	23.713
Diğer (2)	**65.334**	36.177
Toplam	**750.670**	912.244

(*) Nihai ortağımız Koç Holding A.Ş.'nin bünyesindeki şirketlere finans, hukuk, planlama, vergi, üst yönetim gibi konularda sunduğu hizmetlerin karşılığı olarak, personel ve üst yönetim giderleri dahil olmak üzere Koç Holding A.Ş. nezdinde hizmet sunulan şirketlerle ilgili olarak oluşan giderlerin, Transfer Fiyatlaması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında 1 Seri No.lu Genel Tebliğin "11- Grup İçi Hizmetler" düzenlemesi çerçevesinde dağıtımı sonucunda Şirketimize fatura edilen hizmet bedelini içermektedir.

(**) Sigorta acentesi olarak faaliyet gösteren Ram Sigorta Aracılık Hizmetleri A.Ş. aracılığı ile ilişkili taraf olmayan sigorta şirketleri ile imzalanan poliçeler kapsamında, 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren dönemlerdeki prim tutarlarını içermektedir.

h) Sabit kıymet alımları:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Ark İnşaat A.Ş. (2)	**29.216**	50.986
Aygaz A.Ş. (2)	**17.800**	-
Koç Sistem Bilgi ve İletişim A.Ş. (2)	**16.699**	7.695
Algoritma Sağlık Hizmetleri A.Ş. (2)	**6.260**	-
Diğer (2)	**7.793**	1.391
Toplam	**77.768**	60.072

NOT 31 - İlişkili taraf açıklamaları (Devamı)

i) Yönetim Kurulu üyeleri ve üst düzey yöneticilere sağlanan faydalar:

Şirket'in üst düzey yöneticileri, Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri ile Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcıları olarak belirlenmiştir. 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren dönemde, Şirket'in üst düzey yöneticilerine sağlanan faydaların toplamı 86.411 bin TL'dir (31 Aralık 2017 - 53.843 bin TL) ve işten ayrılma dolayısıyla yapılan ödeme bulunmamaktadır (31 Aralık 2017 –Yoktur.).

j) İlişkili taraflara ödenen finansman giderleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Yapı Kredi Faktoring A.Ş. (2)	**6.464**	3.366
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	**-**	761
Yapı Kredi Bank Nederland N.V. (2)	**102**	116
Toplam	**6.566**	4.243

k) Vadeli mevduat faiz gelirleri:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	**198.197**	203.941
Toplam	**198.197**	203.941

l) Banka Kredileri:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (2)	**7.948**	-
Toplam	**7.948**	-

m) Yapılan bağışlar:

31 Aralık 2018 tarihinde sona eren dönem içerisinde ilişkili taraflara yapılan toplam bağış tutarı 36.410 bin TL'dir (31 Aralık 2017 - 24.520 bin TL).

NOT 32 - Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi

Grup faaliyetlerinden dolayı, borç ve sermaye piyasası fiyatları, döviz kurları ve faiz oranlarındaki değişimlerin etkileri dahil çeşitli finansal risklere maruz kalmaktadır. Grup'un risk yönetim programı, mali piyasaların öngörülemezliğine odaklanmakta olup Grup'un mali performansı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerin en aza indirgenmesini amaçlamıştır.

Likidite riski:

Mevcut ve ilerideki muhtemel borç gereksinimlerinin fonlanabilme riski, yeterli sayıda ve yüksek kalitedeki kredi sağlayıcılarının erişilebilirliğinin sürekli kılınması suretiyle yönetilmektedir.

İhtiyatlı likidite riski yönetimi, yeterli miktarda nakit ve menkul kıymet sağlamak, yeterli kredi imkanları yoluyla fonlamayı mümkün kılmak ve açık pozisyonu kapatabilme imkanından oluşmaktadır.

Aşağıdaki tablo Grup'un 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibariyle kalan vadelerine göre bilanço içi finansal yükümlülükleri için ödeyeceği nakit çıkışlarını göstermektedir. Tabloda gösterilen tutarlar sözleşmeye dayalı indirgenmemiş nakit akım tutarları olup, Grup, likidite yönetimini beklenen indirgenmemiş nakit akımlarını dikkate alarak yapmaktadır.

NOT 32 - Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

31 Aralık 2018

Sözleşme uyarınca vadeler	**Defter Değeri**	**Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı**	**3 aydan kısa**	**3-12 ay arası**	**1-5 yıl arası**	**5 yıldan uzun**
Türev Olmayan Finansal Yükümlülükler	25.484.981	28.650.792	9.933.830	2.794.743	11.647.564	4.274.655
Banka kredileri	14.232.765	16.266.572	2.392.268	2.629.025	10.984.691	260.588
Borçlanma senedi ihraçları	3.716.775	4.842.658	-	165.718	662.873	4.014.067
Ticari borçlar	7.496.141	7.502.262	7.502.262	-	-	-
Diğer borçlar	39.300	39.300	39.300	-	-	-

Sözleşme uyarınca vadeler	**Defter Değeri**	**Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı**	**3 aydan kısa**	**3-12 ay arası**	**1-5 yıl arası**	**5 yıldan uzun**
Türev Araçlar (Net)	65.511	(177.007)	(121.459)	(110.881)	55.527	(194)
Türev Nakit Girişleri	343.798	1.791.311	221.052	436.689	1.123.097	10.473
Türev Nakit Çıkışları	278.287	1.968.318	342.511	547.570	1.067.570	10.667

31 Aralık 2017

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev Olmayan Finansal Yükümlülükler	23.684.005	25.568.624	9.093.895	5.264.019	7.013.677	4.197.033
Banka kredileri	9.727.388	10.760.411	452.503	2.450.417	6.538.418	1.319.073
Borçlanma senedi ihraçları	5.323.596	6.166.821	-	2.813.602	475.259	2.877.960
Ticari borçlar	8.213.166	8.221.537	8.221.537	-	-	-
Diğer borçlar	419.855	419.855	419.855	-	-	-

Sözleşme uyarınca vadeler	Defter Değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı	3 aydan kısa	3-12 ay arası	1-5 yıl arası	5 yıldan uzun
Türev Araçlar (Net)	266.968	177.508	(38.838)	162.164	39.051	15.131
Türev Nakit Girişleri	447.469	6.001.922	3.563.116	1.995.823	390.325	52.658
Türev Nakit Çıkışları	180.501	5.824.414	3.601.954	1.833.659	351.274	37.527

Nakit çıkışları, satışlardan elde edilecek nakit girişleri ve gerekli görüldüğü takdirde finansman yoluyla karşılanacaktır.

NOT 32 - Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Kredi riski:

Grup, vadeli satışlarından kaynaklanan ticari alacakları ve bankalarda tutulan mevduatları dolayısıyla kredi riskine maruz kalmaktadır. Grup yönetimi müşterilerden alacakları ile ilgili kredi riskini her bir müşteri için ayrı ayrı olmak kaydıyla kredi limitleri belirleyerek ve gerektiği takdirde teminat alarak riskli gördüğü müşterilerine ise sadece nakit tahsilat yoluyla satış yaparak azaltmaktadır. Grup'un tahsilat riski esas olarak ticari alacaklarından doğabilmektedir. Ticari alacaklar, Grup yönetimince geçmiş tecrübeler ve cari ekonomik durum göz önüne alınarak değerlendirilmekte ve uygun miktarda şüpheli alacak karşılığı ayrıldıktan sonra konsolide bilançoda net olarak gösterilmektedir.

Tüpraş'ın müşterilerinin büyük bölümü finansal açıdan kuvvetli akaryakıt dağıtım şirketleri ya da devlet kuruluşlarından oluşmaktadır. 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibariyle Grup'un satış yaptığı en büyük 5 müşterisinden olan alacaklarının toplam ticari alacaklar içerisindeki payı sırasıyla %35 ve %63'dir. Bununla birlikte, Grup'un yıllara göre tahsil edilemeyen alacak tutarına bakıldığında ve yukarıdaki sebepler dikkate alındığında, Grup yönetimi ticari alacaklarından oluşan kredi riskinin düşük olduğu görüşündedir. Grup finansal varlıkların yönetiminde de aynı kredi riski yönetimi prensipleri ile hareket etmektedir. Yatırımlar, likiditesi en yüksek enstrümanlara yapılmakta ve işlemin yapıldığı kuruluşlar finansal açıdan güçlü bankalar arasından seçilmektedir. Grup, bugüne kadar tahsil edilemeyen, vadesi geçen, koşulları yeniden görüşülen herhangi bir banka mevduatı bulunmadığından banka mevduatları ile ilgili herhangi bir değer düşüklüğü riskinin olmadığını düşünmektedir.

Grup'un 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibariyle finansal araç türleri itibariyle maruz kaldığı kredi riskleri aşağıda belirtilmiştir:

31 Aralık 2018	**Alacaklar**						
	Ticari Alacaklar		**Diğer Alacaklar**				
	İlişkili Taraf	**Diğer Taraf**	**İlişkili Taraf**	**Diğer Taraf**	**Bankalardaki Mevduat**	**Türev Araçlar**	**Diğer**
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski	**1.132.117**	**4.296.621**	**-**	**29.048**	**5.982.828**	**343.798**	**-**
- Azami riskin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	**593.892**	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	**1.132.117**	**4.225.420**	**-**	**29.048**	**5.982.828**	**343.798**	**-**
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	**71.201**	-	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	**4.740**	-	**324**	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	**(4.740)**	-	**(324)**	-	-	-
- Net değerin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı*	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-
- Net değerin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D. Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-

31 Aralık 2017	Alacaklar						
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar				
	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	İlişkili Taraf	Diğer Taraf	Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar	Diğer
Raporlama tarihi itibariyle maruz kalınan azami kredi riski	1.399.601	3.627.432	-	84.267	8.802.069	447.469	-
- Azami riskin teminat, vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	378.280	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	1.399.601	3.589.027	-	84.267	8.802.069	447.469	-
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	38.405	-	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	3.184	-	360	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(3.184)	-	(360)	-	-	-
- Net değerin teminat, vs. ile güvence altına alınmış kısmı*	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-	-
- Net değerin teminat, vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D. Finansal durum tablosu dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-

NOT 32 - Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

31 Aralık 2018	**Alacaklar**		**Bankalardaki**	**Türev**	
	Ticari Alacaklar	**Diğer Alacaklar**	**Mevduat**	**Araçlar**	**Diğer**
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	**44.990**	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	**16.751**	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	**9.459**	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	**1**	-	-	-	-
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	-	-	-	-	-

31 Aralık 2017	Alacaklar		Bankalardaki	Türev	
	Ticari Alacaklar	Diğer Alacaklar	Mevduat	Araçlar	Diğer
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	22.920	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	14.304	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	1.181	-	-	-	-
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	-	-	-	-	-
Vadesini 5 yıldan fazla geçmiş	-	-	-	-	-

Grup yukarıda belirtilen finansal varlıkların değer düşüklüğü testleri sırasında tahsil edilmesi gereken tutarların tahsil edilemeyecek olduğunu gösteren etkenlerin varlığını göz önünde bulundurmuştur. Grup'un vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacaklar için almış olduğu 70.540 bin TL (31 Aralık 2017 -28.587 bin TL) teminat bulunmaktadır. Grup'un teminatsız alacaklarının önemli bir kısmının düzenli satış yapılan devlet kuruluşlarından olması sebebiyle herhangi bir tahsilat riski öngörülmemektedir.

Vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacakların kredi kalitesi

Grup, vadesi geçmemiş ve değer düşüklüğüne uğramamış veya koşulları yeniden görüşülmüş ticari alacakların kredi kalitesine ilişkin detayları dört grupta incelemektedir. 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla söz konusu ticari alacakların kredi kalitesine ilişkin detaylar aşağıda belirtilmiştir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Grup 1	**4.842**	8.505
Grup 2	**2.102.638**	762.329
Grup 3	**3.137.892**	4.152.610
Grup 4	**112.165**	65.184
Toplam	**5.357.537**	4.988.628

Grup 1 - Yeni müşteriler (3 aydan kısa süredir müşteri olanlar)
Grup 2 - Kamu kurum ve kuruluşları
Grup 3 - Önceki dönemlerde tahsil gecikmesi yaşanmamış mevcut müşteriler (3 aydan uzun süredir müşteri olanlar)
Grup 4 - Önceki dönemlerde tahsilat sıkıntısı yaşanmış, ancak gecikmeli olsa da tahsilat yapılmış mevcut müşteriler (Grup 1 ve 2 hariç)

NOT 32 - Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Piyasa riski:

Şirket emtia fiyatı, döviz kuru ve faiz haddi risklerini piyasa riskinin en önemli unsurları olarak görmektedir. Döviz kuru ve faiz haddi riskleri portföy ve ürün bazında ayrı ayrı değerlendirilmektedir.

Emtia fiyat riski

Tüpraş, üretimde kullanmak üzere edindiği ham petrol stokları ile ilgili olarak petrol fiyatlarındaki dalgalanmaların etkilerine maruz kalmaktadır. Şirket yönetimi söz konusu riskin bertaraf edilmesi için elde bulundurduğu stok miktarlarını düzenli olarak gözden geçirmektedir.

Tüpraş'ın ürün satış fiyatları ise 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununda tanımlandığı üzere "en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa oluşumu" olan, Akdeniz ürün fiyatları ve ABD Doları satış kuru takip edilerek belirlenmektedir. Yasal tanım çerçevesinde Akdeniz piyasasındaki petrol ürünleri fiyatlarında oluşan değişiklikler ve ABD Doları kurundaki değişim Şirket yönetimi tarafından günlük olarak değerlendirilmekte ve bu iki faktöre göre oluşturulan yeni fiyat, yürürlükteki satış fiyatlarından anlamlı bir şekilde yukarı ya da aşağı yönde farklılık gösterdiğinde ürün satış fiyatları güncellenmektedir.

Ham petrol fiyatlarındaki değişkenlik net kar ve nakit akımları üzerinde istenmeyen ve beklenmeyen dalgalanmalar yaratabileceğinden bu riski bertaraf etmek amacıyla Şirket tarafından riskten korunma politikası oluşturulmuştur. Bu politika çerçevesinde çeşitli türev enstrümanları kullanılarak kısa ve uzun vadeli hedge işlemleri yapılmaktadır (Not 20).

Ürün Crack Riski

Tüpraş, ham petrol fiyatlarındaki dalgalanmaların yanı sıra, ürün fiyatlarındaki değişim sonucu ürün kar marjlarında oluşan dalgalanmaların etkilerine maruz kalmaktadır. Ürün kar marjlarındaki (crack) söz konusu dalgalanmaların etkilerini ortadan kaldırmak için; geçmiş dönemlerde gerçekleşen ürün fiyat seviyeleri, piyasa beklentileri ve öngörülen satış hacimleri dikkate alınarak riskten korunma politikası oluşturulmuştur. Bu politika çerçevesinde, ürün kar marjları çeşitli türev enstrümanlar kullanılarak hedge edilmektedir (Not 20).

NOT 32 - Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Faiz haddi riski

Grup, faiz hadlerindeki değişmelerin faiz getiren varlık ve yükümlülükler üzerindeki etkisinden dolayı faiz haddi riskine maruz kalmaktadır. Söz konusu faiz haddi riski, faiz haddi duyarlılığı olan varlık ve yükümlülüklerin dengelenmesi suretiyle ve yapılan faiz haddi swap işlemleri ile yönetilmektedir.

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibariyle Grup'un faiz pozisyonu tablosu aşağıdaki belirtilmiştir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Sabit faizli finansal araçlar		
Finansal varlıklar		
Vadeli mevduatlar	**5.981.625**	8.778.098
Finansal yükümlülükler	**9.639.986**	8.188.456
Değişken faizli finansal araçlar		
Finansal yükümlülükler (*)	**8.309.554**	6.862.528

(*) 31 Aralık 2018 tarihi itibariyle Grup'un değişken faizli borçlanmalarının toplam 683.032 bin ABD Doları (31 Aralık 2017 – 529.412 bin ABD Doları) ve 26.571 bin Avro (31 Aralık 2017 - 35.428 bin Avro) tutarlarındaki kısımları için faiz haddi swap işlemleri ve çapraz kur faiz haddi swap işlemleri bulunmaktadır. (Not 20).

31 Aralık 2018 tarihinde ABD Doları para birimi cinsinden olan banka kredileri için faiz oranı 100 baz puan (%1) yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, vergi öncesi kar 8.558 bin TL daha düşük/yüksek olacaktı (31 Aralık 2017 - 9.420 bin TL). 31 Aralık 2018 tarihinde Avro para birimi cinsinden olan banka kredileri için faiz oranı 100 baz puan (%1) yüksek/düşük olsaydı ve diğer tüm değişkenler sabit kalsaydı, vergi öncesi kar 4.554 bin TL daha düşük/yüksek olacaktı (31 Aralık 2017 - 3.387 bin TL). 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde TL para birimi cinsinden olan banka kredileri için faiz oranı riski bulunmamaktadır.

Beklenen yeniden fiyatlandırma ve vade tarihleri, alınan krediler dışındaki finansal varlık ve yükümlülükler için sözleşme vade tarihlerinden farklı olmadığından ek bir tablo ile sunulmamıştır.

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibariyle banka kredilerinin yeniden fiyatlandırma tarihlerine göre vade analizleri Not 5'te sunulmuştur.

Döviz kuru riski

Grup, döviz cinsinden yaptığı operasyonları nedeniyle döviz kuru riskine maruz kalmaktadır. Söz konusu döviz kuru riski, bilançoda yer alan döviz cinsinden parasal varlık ve yükümlülüklerin analizi ile Grup'un kur riskini bertaraf etmek üzere yaptığı hazine işlemleri, doğal hedge uygulamaları ve benzeri unsurların içerisinde yer aldığı kapsamlı bir risk takip sistemi ile yönetilmektedir.

NOT 32 - Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Aşağıdaki tablo 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibariyle Grup'un net bilanço yabancı para pozisyonunu ve risk takip sistemi içerisinde yönettiği unsurları özetlemektedir:

		31 Aralık 2018		31 Aralık 2017
	TL karşılığı	**Dolar karşılığı(*)**	TL karşılığı	Dolar karşılığı(*)
Parasal varlıklar	**5.288.783**	**1.005.300**	7.648.679	2.027.805
Parasal yükümlülükler	**(20.841.883)**	**(3.961.657)**	(21.286.304)	(5.643.390)
Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	**(15.553.100)**	**(2.956.357)**	(13.637.625)	(3.615.585)
Parasal olmayan varlıklar	**807.947**	**153.576**	11.343	3.007
Bilanço dışı türev araçlar net yabancı para pozisyonu	**3.302.295**	**627.705**	4.294.924	1.138.663
Net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	**(11.442.858)**	**(2.175.076)**	(9.331.358)	(2.473.914)
Nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu tutarlar (**)	**5.166.635**	**982.082**	4.796.118	1.271.539
Nakit akış riskinden korunma sonrası net yabancı para pozisyonu	**(6.276.223)**	**(1.192.994)**	(4.535.240)	(1.202.376)
Doğal hedge kapsamında değerlendirilen stoklar (***)	**6.333.567**	**1.203.894**	5.058.436	1.341.084
Nakit akış riskinden korunma sonrası ve doğal hedge sonrası net yabancı para pozisyonu	**57.344**	**10.900**	523.196	138.709

(*) Dolar karşılığı tutarlar toplam TL karşılığı pozisyonların bilanço tarihleri itibarıyla dolar kuruna bölünmesiyle bulunmuştur.

(**) Grup, 982.082 bin ABD Doları karşılığı 5.166.635 bin TL tutarındaki yatırım kredilerini (31 Aralık 2017 - 1.271.539 bin ABD Doları karşılığı 4.796.118 bin TL) gerçekleşme olasılığı yüksek tahmini ABD Doları cinsinden ihraç gelirleri nedeniyle maruz kalınan ABD Doları/TL spot kur riskine karşı korunma aracı olarak kullanmaktadır. Grup, bu kapsamda gerçekleştirdiği etkinlik testi sonucunda söz konusu işlemin tamamının etkin olduğunu belirlemiş ve nakit akış riskinden korunma muhasebesi uygulamıştır. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla yatırım kredilerinin 2.575.965 bin TL (31 Aralık 2017 - 1.477.564 bin TL) tutarındaki kur farkı gideri, ilgili riskten korunma konusu olan kalemin nakit akışları gerçekleşene kadar özkaynaklar altında "Riskten korunma kazançları (kayıpları)" hesabında muhasebeleştirilmekte, cari dönem gelir tablosunda bir etki yaratmamaktadır. 31 Aralık 2018 tarihi itibariyle sona eren dönem içerisinde, söz konusu kredilerin ABD Doları cinsinden ihraç gelirlerine karşılık gelen gerçekleşen 887.216 bin TL tutarındaki kur farkı gideri özkaynaklar altındaki "Riskten korunma kazançları (kayıpları)" hesabından gelir tablosundaki kur fakı giderlerine transfer edilmiştir. Ayrıca 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, özkaynaklar altındaki "Riskten korunma kazançları (kayıpları)" hesabına söz konusu kredilerin 2018 yılı içerisinde oluşan 1.985.617 bin TL tutarındaki kur farkı gideri eklenmiştir.

(***) Grup, net yabancı para finansal yükümlülüklerden ve ticari borçlardan ötürü ortaya çıkan kur riskini, ürün satış fiyatlarına döviz kuru değişimlerini yansıtmak suretiyle sınırlandırmaktadır. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup'un sahip olduğu toplam ham petrol ve petrol ürünü stokları tutarı 6.333.567 bin TL (31 Aralık 2017 - 5.058.436 bin TL)'dir (Not 8). Grup 2018 yılı itibarıyla risk yönetimi politikaları gereği stok değerinin ABD Doları cinsinden karşılığını tarihi stok maliyetleri üzerinden takip etmeye başlanmıştır. 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla, aynı yöntem ile hesaplama yapılsaydı doğal hedge tutarı 4,744 bin ABD Doları daha düşük olacaktı.

NOT 32 - Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

DÖVİZ POZİSYONU TABLOSU

	31 Aralık 2018					31 Aralık 2017				
	Türk Lirası Karşılığı (Fonksiyonel para birimi)	**ABD Doları**	**Avro**	**GBP**	**Diğer**	Türk Lirası Karşılığı (Fonksiyonel para birimi)	ABD Doları	Avro	GBP	Diğer
Ticari alacaklar	744.813	141.461	57	-	257	102.783	27.226	19	-	-
Parasal finansal varlıklar (kasa, banka hesapları dahil)	4.505.691	537.016	278.764	-	114	7.528.924	1.851.164	120.909	-	554
Diğer	807.947	153.492	73	-	-	11.343	2.298	590	2	-
Dönen varlıklar	**6.058.451**	**831.969**	**278.894**	**-**	**371**	7.643.050	1.880.688	121.518	2	554
Parasal finansal varlıklar	38.279	4.171	2.710	-	-	16.972	2.498	1.672	-	-
Diğer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Duran varlıklar	**38.279**	**4.171**	**2.710**	**-**	**-**	16.972	2.498	1.672	-	-
Toplam varlıklar	**6.096.730**	**836.140**	**281.604**	**-**	**371**	7.660.022	1.883.186	123.190	2	554
Ticari borçlar	6.266.612	1.173.998	12.276	-	16.326	7.297.348	1.916.299	14.705	329	1.191
Finansal yükümlülükler	3.278.691	486.945	118.932	-	-	3.996.781	1.046.575	10.897	-	-
Parasal olan diğer yükümlülükler	260.178	49.313	124	-	-	524.280	138.814	153	-	-
Kısa vadeli yükümlükler	**9.805.481**	**1.710.256**	**131.332**	**-**	**16.326**	11.818.409	3.101.688	25.755	329	1.191
Finansal yükümlülükler	11.016.934	1.894.245	174.436	-	-	9.464.531	2.160.677	291.146	-	-
Parasal olan diğer yükümlülükler	19.468	3.578	107	-	-	3.364	686	172	-	-
Uzun vadeli yükümlülükler	**11.036.402**	**1.897.823**	**174.543**	**-**	**-**	9.467.895	2.161.363	291.318	-	-
Toplam yükümlülükler	**20.841.883**	**3.608.079**	**305.875**	**-**	**16.326**	21.286.304	5.263.051	317.073	329	1.191
Finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev araçların net varlık / (yükümlülük) pozisyonu	**3.302.295**	**597.260**	**26.571**	**-**	**-**	4.294.924	925.914	177.714	-	-
Aktif karakterli finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	3.455.571	626.395	26.571	-	-	4.365.360	944.588	177.714	-	-
Pasif karakterli finansal durum tablosu dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	(153.276)	(29.135)	-	-	-	(70.436)	(18.674)	-	-	-
Net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	**(11.442.858)**	**(2.174.679)**	**2.300**	**-**	**(15.955)**	(9.331.358)	(2.453.951)	(16.169)	(327)	(637)
Nakit akış riskinden korunma muhasebesine konu tutarlar	**5.166.635**	**982.082**	-	-	-	4.796.118	1.271.539	-	-	-
Nakit akış riskinden korunma sonrası net yabancı para pozisyonu	**(6.276.223)**	**(1.192.597)**	**2.300**	**-**	**(15.955)**	(4.535.240)	(1.182.412)	(16.169)	(327)	(637)
Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	**(15.553.100)**	**(2.925.431)**	**(24.344)**	**-**	**(15.955)**	(13.637.625)	(3.382.163)	(194.473)	(329)	(637)
Riskten korunma amaçlı sınıflandırılan türev araçların gerçeğe uygun değeri	**162.894**	**24.253**	**5.856**	**-**	**-**	426.328	113.027	-	-	-

Grup'un 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla doğal hedge sonrası 57.344 bin TL net yabancı para fazlası (31 Aralık 2017 - 523.196 bin TL net yabancı para fazlası) bulunmaktadır (sayfa 63).

NOT 32 - Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla Grup'un finansal durum tablosundaki net döviz pozisyonunun döviz kurlarındaki değişimlere baz duyarlılık analizi özetlenmiştir.

Döviz Kuru Duyarlılık Analizi Tablosu				
31 Aralık 2018				
	Kar/ (Zarar)		**Özkaynaklar**	
	Yabancı paranın değer kazanması	**Yabancı paranın değer kaybetmesi**	**Yabancı paranın değer kazanması**	**Yabancı paranın değer kaybetmesi**
ABD Doları kurunun % 10 değişmesi halinde:				
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(1.539.040)	1.539.040	(516.663)	516.663
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	838.835	(838.835)	-	-
ABD Doları Net Etki	**(700.205)**	**700.205**	**(516.663)**	**516.663**
Avro kurunun % 10 değişmesi halinde:				
Avro net varlık/yükümlülüğü	(14.675)	14.675	-	-
Avro riskinden korunan kısım (-)	16.017	(16.017)	-	-
Avro Net Etki	**1.342**	**(1.342)**	**-**	**-**
TOPLAM	**(698.863)**	**698.863**	**(516.663)**	**516.663**

31 Aralık 2017				
	Kar/ (Zarar)		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları kurunun % 10 değişmesi halinde:				
ABD Doları net varlık/yükümlülüğü	(1.275.718)	1.275.718	(473.155)	473.155
ABD Doları riskinden korunan kısım (-)	808.651	(808.651)	-	-
ABD Doları Net Etki	(467.067)	467.067	(473.155)	473.155
Avro kurunun % 10 değişmesi halinde:				
Avro net varlık/yükümlülüğü	(87.814)	87.814	-	
Avro riskinden korunan kısım (-)	80.247	(80.247)	-	-
Avro Net Etki	(7.567)	7.567	-	-
TOPLAM	(474.634)	474.634	(473.155)	473.155

Grup, kullanmış olduğu yatırım kredilerini nakit akış riskinden korunma muhasebesi kapsamında değerlendirmekte ve bu kredilerden oluşan kur farkı gelir/giderini özkaynaklar altında muhasebeleştirmektedir. Döviz kurundaki %10 artış/azalış etkisi aynı yöntemle hesaplanmakta ve hesaplanan kur farkı döviz kuru duyarlılık tablosunda riskten korunan kısım olarak sınıflanmaktadır. Ayrıca vadeli döviz işlemleri ve çapraz kur sabit faiz swap işlemleri ile korunan kur farkı, döviz kuru duyarlılık tablosunda riskten korunan kısım olarak sınıflanmaktadır.

NOT 32 - Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

İhracat ve ithalat bilgileri

	1 Ocak - 31 Aralık 2018	1 Ocak - 31 Aralık 2017
İhracat		
ABD Doları (Bin TL karşılığı)	**12.489.247**	10.205.556
Toplam	**12.489.247**	10.205.556
İthalat		
ABD Doları (Bin TL karşılığı)	**68.677.083**	42.552.146
Toplam	**68.677.083**	42.552.146

Sermaye risk yönetimi

Sermayeyi yönetirken Grup'un hedefleri, ortaklarına getiri, diğer paydaşlarına fayda sağlamak ve sermaye maliyetini azaltmak amacıyla en uygun sermaye yapısını sürdürmek için Grup'un faaliyette bulunabilirliğinin devamını korumaktır.

Sermaye yapısını korumak veya yeniden düzenlemek için Grup ortaklara ödenecek temettü tutarını belirlemekte, yeni hisseler çıkarabilmekte ve borçlanmayı azaltmak için varlıklarını satabilmektedir. 31 Aralık 2018 ve 31 Aralık 2017 tarihleri itibarıyla net finansal borç/ yatırılan sermaye oranı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Toplam finansal borçlar (Not 5)	**17.949.540**	15.050.984
Eksi: Nakit ve nakit benzerleri (Not 4)	**(4.557.686)**	(7.603.858)
Net finansal borç	**13.391.854**	7.447.126
Özkaynaklar	**9.945.829**	10.477.661
Yatırılan sermaye	**23.337.683**	17.924.787
Net finansal borç/ yatırılan sermaye oranı	**%57,38**	%41,55

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Gerçeğe uygun değer, piyasa katılımcıları arasında ölçüm tarihinde olağan bir işlemde, bir varlığın satışından elde edilecek veya bir borcun devrinde ödenecek fiyat olarak tanımlanır. Finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerleri, Grup tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerleme yöntemleri kullanılarak tespit olunmuştur. Ancak, gerçeğe uygun değeri belirlemek için piyasa verilerinin yorumlanmasında tahminler gereklidir. Buna göre, burada sunulan tahminler, Grup'un bir güncel piyasa işleminde elde edebileceği tutarları göstermeyebilir.

Aşağıdaki yöntem ve varsayımlar, finansal araçların gerçeğe uygun değerinin tahmininde kullanılmıştır:

Parasal varlıklar

Dönem sonu kurlarıyla çevrilen yabancı para cinsinden olan bakiyelerin gerçeğe uygun değerlerinin, kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir.

NOT 32 - Finansal araçlardan kaynaklanan risklerin niteliği ve düzeyi (Devamı)

Nakit ve nakit benzeri değerler dahil maliyet değerinden gösterilen finansal varlıkların kayıtlı değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle gerçeğe uygun değerlerine eşit olduğu öngörülmektedir.

Ticari alacakların kayıtlı değerlerinin, ilgili değer düşüklük karşılıklarıyla beraber gerçeğe uygun değeri yansıttığı öngörülmektedir.

Parasal borçlar

Kısa vadeli banka kredileri ve diğer parasal borçların gerçeğe uygun değerlerinin, kısa vadeli olmaları nedeniyle kayıtlı değerlerine yakın olduğu öngörülmektedir. Uzun vadeli değişken faizli banka kredilerinin faiz oranları değişen piyasa koşulları dikkate alınarak güncellendiği için bu kredilerin gerçeğe uygun değerlerinin taşıdıkları değeri ifade ettiği düşünülmektedir.

Rayiç değer ölçümleri hiyerarşi tablosu:

Grup, finansal tablolarda gerçeğe uygun değer ile yansıtılan finansal araçların rayiç değer ölçümlerini her finansal araç sınıfının girdilerinin kaynağına göre, üç seviyeli hiyerarşi kullanarak, aşağıdaki şekilde sınıflandırmaktadır.

Seviye 1: Belirlenen finansal araçlar için aktif piyasada işlem gören (düzeltilmemiş) piyasa fiyatı kullanılan değerleme teknikleri

Seviye 2: Dolaylı veya dolaysız gözlemlenebilir girdi içeren diğer değerleme teknikleri

Seviye 3: Gözlemlenebilir piyasa girdilerini içermeyen değerleme teknikleri

Rayiç değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 31 Aralık 2018 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal varlıklar	**Seviye 1**	**Seviye 2**	**Seviye 3**
Türev finansal varlıklar	-	**343.798**	**.-**
Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal yükümlülükler			
Türev finansal yükümlülükler	-	**278.287**	-

Rayiç değer ölçümleri hiyerarşi tablosu 31 Aralık 2017 itibarıyla aşağıdaki gibidir:

Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal varlıklar	Seviye 1	Seviye 2	Seviye 3
Türev finansal varlıklar	-	447.469	-
Bilançoda rayiç değerden taşınan finansal yükümlülükler			
Türev finansal yükümlülükler	-	180.501	-

NOT 33 - Bilanço tarihinden sonraki olaylar

Yoktur.

……